

Reeder

dergi

derya
alabora

RÖPORTAJ

*"Dudakların dolgulu,
burnun kalkık değilse
işin zor!"*

MART/NİSAN 2022

Güvenç Dağüstün

Bülent Karabıçak

Ayşegül Kocaoğlu

Gamze Ertek

Gamze Yazıcı

Büşra Çölez

Sinem Tilkici

Çağlar Yılmaz

Ebru Gedük

Melike Zeynep Baygın

Nurhayat Çamoğlu

Çağlar Yılmaz

Mutlu Avcı

Sedanur Talak

Buse Akın

Mustafa Ilgın Üçgü

Eren Tuncer

Gökhan Coşkuner

Ceren Dizlek

Kerem Çıldır

Derya Alabora - Röportaj

Toplum Faydası İçin

Reeder'ın Kadınlarına Açık Mektup

Kadınlar Günü mü?

Kadına Şiddete Son

Tarihe Yön Veren Türk Kadınları

Kadın İsterse...

Savaşın Çocukları

Dünya Her Şeye Rağmen Güzel

Kendinden Yola Çık, Yol Açık

"Hayır" Diyebilmek

Tarihimizden Bir Kesit

El Cezeri Kimdir?

Aviyonik Sistemler: Kompakt Veri Kontrol Cihazı Geliştirilmesi

Senin Gördüğün / Aslında Olan

John Steinbeck Üzerine

Karşınızda Sagopa Kajmer!

Film Köşesi

Fabrikada Bir Gün Nasıl Geçer?

Bulmaca

derya alabora

2016 Ekim'inde aramızdan ayrılan İtalyan oyun yazarı ve yönetmen, Nobel ödüllü Dario Fo bakın ne diyor:

“Delirmeyeceğiz. Buradayız. Sümerce ilk dize tablete kazındığından beri buradayız. İlk mağara resmi duvara çizildiğinden beri buradayız. On bin yıldır buradayız. Hiçbir yere gitmiyoruz. Susmuyoruz. Siz de susmayın...”

Konu onunla bir söyleşi yapmaya gelince Dario Fo'yu anmamak olmaz benim için. Onunla tanışalı yirmi yıl oluyor. Viyana'da yaşadığım yıllar. Dario Fo'nun “kadın” merkezli oyunlarından birinin turnesi kapsamında Viyana'ya gelmişti. O gün başlayan dostluğumuz bu güne kadar hiç aralıksız devam etti. Hepinizin yakından tanıdığı dostum Derya Alabora ile Reeder Dergi için söyleştik. Umarım seversiniz...

DERYA ALABORA:
Dudakların dolgulu, burnun kalkık değilse işin zor!
Söyleşi: Güvenç Dağüstün
Fotoğraflar: Elif Çakırlar – Barış Aras
(William Shakespeare “Fırtına” oyunundan)

GD: - Bildim bileli kadın hakları mücadelesinin içinde bir sanatçısın. Türkiye’de kadın hareketi bir yerden bir yere gelebildi mi?

DA: - Kadın haklarının olmadığı bir ülkede yaşayınca ister istemez kendinizi bir yerlerde buluyorsunuz. Yani kadınların hakkını savunurken. Ne yazık ki erkek egemen bir toplumda yaşıyoruz ve kadın her zaman erkekten sonra bile gelemiyor. Yani hiç bir hakkı olmayan, çalışmak için bile kocasından izin almak zorunda kalan, öldürülmeyi ve aşağılanmayı “hakeden”, devamlı tecavüze uğrayan k çoğunlukla bitkiden öte değil. Bu tabii ki insanlık ayıbı; feodal bir zihniyet.

Kadın hareketi çok yol kat etti ama hala gereken yerde değil. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkarak çok kan kaybedildi ama hiç bir şey için geç olmadığını düşünüyorum. Artık bir sürü yerde kadınlar daha bilinçli, ortak hareket ediyorlar. Bir sürü yerde kadın kooperatifleri var en azından birbirlerine destek olabiliyorlar ama haklar konusunda hala çok gerideyiz.

GD: - Ülke olarak hayatın her alanında kadın hakları konusunda sınıfta kalmış durumdayız. Buna karşın Türkiye’de kadın hareketi en önemli ve örgütlü muhalif güç. Tiyatro, sinema, dizi sektöründe kadınların karşılaştığı zorluklar nelerdir?

DA: -En büyük problem kadının hala bir karakter olarak değil de bir “meta” olarak görülüyor olması. Yani kadın güzel olmalı. İnce olmalı. Hak-kını aramamalı. İtaatkar olmalı. Bunun gibi özellikler yükleniyor kadına. Dudakların yeter derecede dolgulu, burnun kalkık değilse işin biraz zor. Aşık olunamazsın! Artık oyuz yaş üstü sadece anne olabiliyor sahnede. Yani kadınsal duyguları olmayan, sadece anaç özellikleri ön planda olan ya fedakar ya da çok kötü karton karakterler. Ne yazık ki kadın senaristlerin çoğu da bu tutan formatı uyguluyorlar. Gerçek kadın hikayeleri değil karton karakterli masallar anlatılıyor.

GD: - Türkiye’de kadınlar haklarının farkında mı?

DA: - Bir çok kadın hakları olduğunun farkında değil. Hiç okul görmemiş çok kadın var ama eğitim görenlerin çoğu da erkeğe hizmet etmeyi görev biliyor. Bu tabii ki toplumun dayattığı zihniyetle ilgili. Cesaretsizleştiriliyoruz. Dayak yiyip susmak zorunda kalıyoruz. Tecavüze uğrayan kadınların tecavüzcüsüyle evlendiği zaman tecavüzcünün ceza almaması gibi korkunç yasalar var.

GD: - Türkiye’de bir kadını en çok ne üzüyor?

DA: - Türkiye’de kadının tabii ki eşitsizlik ve şiddet üzüyor.

GD: - Peki, sizin sektörde bir kadın oyuncuyu en çok ne üzüyor?

DA: - Sinema sektörü de aynı. Orada da eşitsizlik var. Orada da şiddet var. Bazı başrol erkek oyuncuların kadın figüranları dövmeleleri, setlerde çalışan kadınlara taciz etmeleri ve bunun hoş görülmesi hep kadının suçlanması. Her sektörde erkek egemen olduğumuzun altını çiziyoruz.

GD: - Çalıştığın kadın yönetmenlerden bahseder misin biraz?

DA: - İlk filmim “Bir Kırık Bebek”i Nisan Akman çekti. Çok severek çalıştığım bir yönetmen. Öyle ki bana sinemayı sevdiren de o oldu. Sakin, yumuşak, insanın ruhuna iyi gelen, güleryüzlü bir kadın Nisan. Şu sıralar çalışmıyor sanırım; bu çok üzücü.

İkinci filmim “İz ve Pandoranın Kutusu”nun yönetmeni Yeşim Ustaoglu. Yeşim de sette çok sakin, çok kararlı bir yönetmendir. Filmleri bir çok ödül aldı. Filmimiz ile San Sebastian’da büyük ödülü kazandık. Festivale birlikte gittik ve çok güzel ağırlandık.

Mahinur Ergun... Artık film yapmamasından üzüntü duyduğum yönetmenlerdendir. "Şaşı Felek Çıkma-zı"nda çalıştık. Bu kadar programlı bir yönetmen az bulunur: Senaryosu, kadına bakışı, sağlam kadın karakterleri, Şaşıfelek'in en önemli unsurları idi. Kadınlar ve sevgilileri, rakı masaları, kavgaları ile hayatın ta kendisi idi.

Tomris Giritlioğlu... En sert kadın yönetmenlerdendir. Ama oyuncularla arası çok iyidir. Çok iyi arkadaşı olduğumuz çok eğlendiğimiz zamanlardı. Çok güzel anılarım var. "80. Adım" ve "Salkım Hanım'ın Taneleri". Gene ödüllü filmler.

Feo Aladağ... Almanya'da çalıştık. İlk filmiydi. O da bir çok ödül aldı. Benim için önemli bir deneyimdi,

GD: -Geçen seneye kadar aynı anda üç dört rol oynuyordun. Bu sene tiyatro yok galiba? Var mı projeler?

DA: - Bu sene tiyatro yok. Pandemi belimizi büktü. Ama seneye mutlaka yapacağım. Hatta bakarsın yine beraber bir proje yaparız?

GD: - Ah ne güzel olur Derya! O kadar özledim ki tiyatroyu! Peki, son bir soru: Bir filmde Derya Alabora varsa o film illa bir çok ödül almıştır! Yapıcılar ve yönetmenler de bunun farkındadır umarım. Film projesi var mı?

DA: - Şu anda bir film projesi yok. Olacak mı onu da bilmiyorum. Evrene atalım, bakarsın olur...

“

Delirmeyeceğiz.

Buradayız.

Sümerce ilk dize tablete kazındığından beri
buradayız.

İlk mağara resmi duvara çizildiğinden beri
buradayız.

On bin yıldır
buradayız.

Hiçbir yere
gitmiyoruz.

Susmuyoruz.

Siz de susmayın...

”

Dario Fo

“Reeder, toplum faydasına yönelik değerli bir duruş ortaya koyuyor.”

BÜLENT KARABIÇAK

Toplum Faydası İçin...

Reeder'ın temellerinde zekice bir ticari içgörü olduğu gibi, bir başkaldırının da olduğunu düşünüyorum. Artık günlük temel ihtiyaç olan mobil iletişim alanında fiyat yüksekliği nedeniyle erişilebilirlik bariyerini kaldırmaya karşı direnç yani...

Aslında günümüz ekonomisinde parça tedarikinden rafa gidene kadar bütün paydaşlar makul seviyede gelir elde etmesine rağmen, raftaki telefonların bu kadar yüksek fiyatlı olmaması gerekiyor. İşte Reeder burada önemli bir yeri doldurmak istiyor ve herkese bu ihtiyacını karşılama fırsatının uygun fiyatlarla verilebileceğini ispatlıyor. Bu da yetmiyor; üzerine satış ve satış sonrası hizmetlerle bütün desteğini koyuyor, her bayisini geziyor ve her müşterisine ulaşmak istiyor.

Bir Beşiktaşlı ve “ÇaRşI her şeye karşı” ile anlatılan farklı bakabilme yetkinliğini benimsemiş biri olarak, bunun toplum faydasına yönelik değerli bir duruş olduğuna inanıyorum.

ÇARŞI

UN GLOBAL COMPACT

Reeder, dünyanın en büyük kurumsal sürdürülebilirlik inisiyatifi ve gönüllü liderlik platformu olan Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) platformuna üye oldu.

Türkiye'nin genç, lider teknoloji şirketi Reeder, 15 bin üzerinde şirket, 88 bin üzerinde halka açık raporları ve 164'ün üzerinde ülkede neredeyse her sektör ve büyüklükte şirketlerin temsil edildiği geniş bir ağa, verdiği taahhütle dahil oldu.

Reeder, bu üyelikle birlikte insan hakları, çalışma standartları, çevre ve yolsuzlukla mücadele alanlarında iş dünyasının temel sorumluluklarının belirlendiği UN Global Compact'ın 10 ilkesini benimseyerek şirketin strateji ve operasyonlarını bu ilkelere uyumlu hale getirmek için gönüllülük esasıyla çalışacağını ilan etti. Katılımcı üye olarak Reeder, her yıl söz konusu 10 ilkeyi şirket bünyesinde nasıl uygulamaya koyduğunu açıklayan bir ilerleme raporu da yayınlacak.

- 1- İş dünyası, ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve haklara saygı duymalı.
- 2- İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalı.
- 3- İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemeli.
- 4- Zorla ve zorunlu işçi çalıştırma uygulamasına son verilmeli.
- 5- Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmeli.
- 6- İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmeli.
- 7- İş dünyası, çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli.
- 8- Çevresel sorumluluğu artıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.
- 9- Çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli.
- 10- İş dünyası, rüşvet ve haraç dahil her türlü yolsuzlukla savaşmalı.

Women Empowerment Principles (WEP's)

2010 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) ve Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi (UN Women) ortaklığında oluşturulan WEPs platformu, özel sektöre; iş yerlerinde, piyasalarda ve toplum genelinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için dikkate alınmaları gereken önemli noktalar konusunda yol gösteriyor.

Reeder, bu imza ile Kadının Güçlenmesi Prensipleri çerçevesinde toplumsal cinsiyet eşitliğini ilerletecek şirket politikaları oluşturmaya yönelik 7 ilkeye de açıkça taahhüt veriyor.

- 1- Cinsiyet Eşitliği İçin Üst Düzey Kurumsal Liderlik Sağlanması
- 2- Tüm Kadın ve Erkekler İşte Adil Davranılması, İnsan Haklarına ve Ayrım Yapmama İlkesine Saygı Gösterilmesi, Bu İlkelerin Desteklenmesi
- 3- Tüm Kadın ve Erkekler Sağlık, Güvenlik ve Refah Sağlanması
- 4- Kadınların Eğitim, Kurs ve Profesyonel Gelişim İmkânlarıyla Desteklenmesi
- 5- Kadınları Güçlendiren Girişimci Gelişimi, Tedarik Zinciri ve Pazarlama Yöntemlerinin Uygulanması
- 6- Toplumsal İnisiyatifler ve Destekler Aracılığıyla Eşitliğin Teşvik Edilmesi
- 7- Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması İçin Gelişimin Ölçülmesi ve Halka Açık Raporlanması

Reeder'in Kadınlarına Açık Mektup

"Bir toplum, cinslerden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur.

Milletimiz güçlü bir millet olmaya azmetmiştir. Bunun gereklerinden biri de kadınlarımızın her konuda yükselmelerini sağlamaktır. Bundan dolayı kadınlarımız ilim ve fen sahibi olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün öğretim basamaklarından geçeceklerdir."

Mustafa Kemal Atatürk

Her sene kutluyoruz. Ama nereden geliyor bu 8 Mart? Başlarken sizlere önce dünyada kadın hareketinin tarihçesinden söz etmek istiyorum. Evet, belki bu birkaç paragraf biraz "ansiklopedik bilgi" olacak. Ama en son ne zaman açıp okumuştuk?

"Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak 8 Mart gününün belirlenmesine sebep olan olay konusunda çeşitli rivayetler var.

Bunlardan biri, Rusya'da çarlığın yıkılmasına yol açan 1917 Şubat Devrimi'nin 8 Mart günü yapılan kadın yürüyüşü ve grevleri ile başlamış olması, bir diğeri 8 Mart 1908'de ABD'nin New York kentinde çoğu sosyalist olan kadın işçilerin öncülüğünde sendikal haklar ve kadınlara oy hakkı talepleriyle düzenlenen miting, başka biri ise 8 Mart 1857'de yine ABD'nin New York kentindeki bir tekstil fabri-

AYŞEGÜL KOCAOĞLU
Pazarlamadan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi

kasında grevci işçilere polisin saldırması, işçilerin fabrikaya kilitlenmesi, arkasından da çıkan yangında işçilerin kurulan barikatlar nedeniyle kaçamamaları sonucunda 120 kadın işçinin ölmesidir.

Bir diğer olay ise, 25 Mart 1911'de New York'ta gerçekleşmiş "Triangle Gömlek Fabrikası Yangını"dır.

Yangın, New York şehrinde 20. yüzyılda gerçekleşen en büyük facia olarak anılan olaydır. Bu yangında çoğu çocuk yaşta 14-8 kadın işçi ölmüştür. Asch Building veya Brown Building olarak tanınan ve fabrikanın en üst üç katını işgal ettiği on katlı bina günümüzde de varlığını sürdürmektedir ve "Ulusal Sit Alanı" ilan edilmiştir.

Birleşmiş Milletler'in resmi web sitesinin konuyla ilgili sayfasında ise, 8 Mart gününün seçilmesine kaynaklık eden olay olarak Rusya'da Çarlığa son veren 1917 Şubat Devrimi'nin Gregoryen takvime göre 8 Mart günü kadınların protesto eylemleri ve grevleri ile başlamış olduğuna işaret ediliyor.

Türkiye'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilk kez 1921 yılında, iki komünist kız kardeş olan Rahime Selimova ve Cemile Nuşirvanova'nın girişimi ile gerçekleştirildi.

Bu olaydan sonra Türkiye'de yıllar boyunca 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarına izin verilmedi.

Ancak 1975 yılında "Birleşmiş Milletler Kadın On Yılı" ilan edildi. Türkiye de bu kapsamda yer alan ülkelerden biri olduğu için 1975 yılında Türkiye'de "Kadın Yılı Kongresi" yapıldı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün 1975 yılında kutlanmaya başlamasında İlerici Kadınlar Derneği'nin faaliyetleri de etkili oldu. Böylece 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapalı ortamlardan sokaklara ve meydanlara çıktı.

2003 yılında yurt çapındaki çeşitli Dünya Kadınlar Günü kutlamaları arasında Taksim'de başlayan ve her yıl 8 Mart'ta tekrarlanan Feminist Gece Yürüyüşü sonraki yıllarda başka şehirlerde de yapılmaya başladı.

Reeder'a gelecek olursak...

Reeder olarak çok sayıda başarımızdan da öte gurur kaynağımız; yüzde 55 kadın çalışan oranımız. Yönetim kurulumuzun ise yüzde 63'ü kadın! Reeder kadınları, "her başarılı erkeğin arkasındaki kadın" olmakla yetinmeyen, bu başarının hikayesine ortak olan ve hatta kimi zaman öncü olan kadınlar! Her geçen gün bu bilinci ve sorumluluğu daha çok hissetmiyor muyuz?

Maalesef ülkemizde birçok alanda kadının yeri olması gerekenden çok farklı. Yirmi birinci yüzyılda hala kadın cinayetlerinden söz edebiliyor olmak ne kadar acı!

Bu durum bizleri hiçbir zaman umutsuzluğa sürüklemeyecek! Kendi iş yerimizde başlayan bu hareketle neden bir toplumun öncüsü olmayalım ki?

Bir kadın yönetici iş arkadaşınız olarak hemcinslerimden ricam; görev tanımlarınız dışında da inisiyatifler alarak erkek egemen dünyayı güzelleştirmekte, değiştirmekte ve eşitlemekte rol oynamanız. Sosyal hayatınızı hiçbir zaman ötelemeden, okumanız, araştırmanız, kültürle sanatla her zaman iç içe olmanız! Sormanız, sorgulamanız, değiştirmeniz, dönüştürmeniz...

Sizinle gurur duyuyorum ve her zaman yanınızdayım!

Bu vesileyle hepinizin 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

GAMZE ERTEK

KADINLAR GÜNÜ MÜ?

***“Kadınlar gününü bir gün değil,
her gün kutlayacağımız zamanların
umuduyla...”***

Her yıl ülkemizde “Dünya Emekçi Kadınlar Günü” olarak duyarlılıkla anılan ve çeşitli etkinliklerle kutlanan Dünya Kadınlar Günü’nün ilk olarak hangi olayla kutlanmaya başladığını ve tarihçesini çoğumuz bilmeyiz.

8 Mart 1857 tarihinde New York’ta bir dokuma fabrikasının işçileri, daha iyi çalışma koşulları istemiyle greve başlamış, ancak polisin işçilere saldırması ve onları fabrikaya kilitlemesinden sonra çıkan yangında 129 kadın işçi can vermiştir. Bu olaydan yaklaşık 53 yıl sonra, Ağustos 1910 tarihinde Danimarka’da toplanan Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı’nda 8 Mart’ın Dünya Kadınlar Günü olmasına oy birliğiyle karar verilmiştir. Ülkemizde 1921 yılında kutlanmaya başlanan Dünya Emekçi Kadınlar Günü, adından da anlaşılacağı gibi emek gösteren, eşitlik uğruna mücadele eden ve acılar yaşayan kadınların günüdür. Keşke kadınların sarf ettiği emeklerin, kadınların değerinin önemsendiği gün yalnızca 8 Mart değil, her gün olsa. Ancak hem ülkemizde hem de dünyada bu sadece bir gün hatırlanıyor ve ertesi günden itibaren unutulmaya başlıyor.

Dünyanın ve ülkemizin geçmiş tarihine baktığımız zaman 8 Mart’ın şimdiki anlamıyla 8 Mart olabilmesi için kaç kadın, kaç insan zulüm gördü, dışlandı, hakkını savunabilmek ve emeğini gösterebilmek adına zarar gördü, bir düşünün.

Nice zorluklarla bugünlere gelinse de, şimdilerde birtakım etkinliklerle, farkındalık yaratmaya çalışılan bildirilerle, çeşitli aktivitelerle bu günün kutlandığını görüyoruz ve seviniyoruz. Ancak bu günün geçmişte hangi olaylardan dolayı meydana geldiğini, aslında hangi kadınlara ait olduğunu da unutmamalı ve her zaman hatırlamalı, hatırlatmalıyız.

Bu günün anlamını çevremizdeki kadınlara hediyeler alıp kutlamalar yapmak, eğlenmek için bir sebep olarak görmek gibi dar ve kısır alanlara hapsetmek, en azından bu uğurda can vermiş kadınlara haksızlık olur. Bu bir farkındalık günüdür ve kadınlarımızın değeri sadece bir güne sığdırılmaz.

Ancak bin bir umutla her gün yeniden diyerek başladığımız yolda maalesef hep yeni kayıplar veriyoruz. Yine kadınlarımız en yakınlarından zarar görüyorlar. Kadın hakları gününde dahi kadınların uğradığı şiddet ve can kayıpları haberlerde yer alıyor. Ne yazık ki her gün yüzlerce kadının psikolojik ve fiziksel şiddet gördüğü, öldürüldüğü ya da tecavüz edildiği bir dünyada yaşarken yapabileceğimiz en önemli şey, çocuklarımızı doğru bir bilinçle yetiştirmek, onların bu konuda farkındalığını ve duyarlılığını artırmaktır. Ancak bu şekilde daha bilinçli bir toplum haline gelebiliriz ve doğru yönde ilerleyebiliriz.

Kadına zarar vermek, kadına şiddet uygulamak sadece fiziksel ya da psikolojik olarak zarar vermek anlamına gelmemeli. Yaşanan şiddete, tecavüze, tacize, uygulanan psikolojik baskıya sessiz kalmak da şiddettir. Kadına zarar vereni korumak, görmezden gelmek, hatta yok saymak da şiddettir.

Dünya üzerinde pek çok ülkede zaman zaman şiddet olayları yaşanıyor. Şiddeti ve şiddet uygulayanları engellemek mümkün değil belki ancak yaşanan olaylar sonrasında hem toplum olarak hem de birey olarak vereceğimiz tepki bu tip olaylara kalkışanlar için caydırıcı olacaktır. Bu da şiddeti yok edemesek bile en azından azaltacaktır.

Kurtarabildiğimiz her can, her kadın çok önemli. O kadınlar anne çünkü, o kadınlar evlat, kız kardeş, o kadınlar eş. Ve o kadınlar, insan. Sevgili Neşet Ertaş'ın dediği gibi, kadınlar insandır, erkekler insanoğlu. Kadın olmazsa empati olmaz, kadınlar olmazsa vicdan olmaz. Kadınlar olmasa sevgi olmaz. Kadınlar olmazsa hak, kukuk, adalet olmaz. Aile olmaz, toplum olmaz. Bütün bunları öğretendir kadın.

Eğiten, yol gösteren, ışık tutandır. Kadın ailedir, toplumdur. Kadınlar olmazsa yarım kalırız.

Biz bu ay yine onlarca kadının kaybedilen hayatı üzerinde uzun ve hamasi söylevler verenlerin sözleri ve kahreden sessizlikleri arasında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü andık. "Kutladık" demek içimden gelmedi.

Bu günü kutlamak için iyileştirilen, güzelleştirilen ve sürdürülen olumlu gelişmeler olması lazım.

*tek bugün değil,
her gün günümüz
kutlu olsun!*

KADINA ŞİDDETE SON! ❌

Her kadın bir annedir. Anneye el kalkar mı?

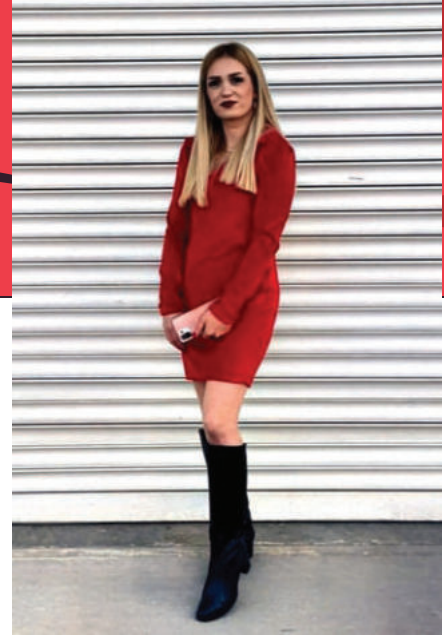
Gün geçmiyor ki kadına şiddet haberleri çıkmassın. Her gün Türkiye'nin 81 ilinden yüzlerce kadına şiddet haberi geliyor. Resmi kurumlar ve kadın örgütleri tarafından açıklanan verilere göre; Türkiye'de 2021 yılında en az 367, son 10 yılda ise 2 bin 534 kadın, erkekler tarafından katledildi.

Hiçbir kadın cenneti bulmak için bir erkeğin cehennemine katlanmak zorunda değildir. Sevgi öldürür mü? Sevgi yaşatır. Biz toplum olarak biraz sevgisizleştik. Sevgi şiddet barındırmaz.

Bu kadar güzel sözlerin söylendiği bu topraklarda her gün bir kadın şiddetten ölüyor.

Önce zihinlerdeki kadını özgürleştirmemiz gerekiyor!

Ben bir kadını! İstedğim saatte istediğim yerde olurum. İstersem çarşaf giyer, istersem mini etek giyerim. Herkesin içinde kahkaha da atarım, uğradığım adaletsizliğe karşı hakkımı da savunurum.

GAMZE YAZICI

Ben bir kadını! İhtiyaçlarım var, gitmek zorunda olduğum okulum, işim var.

Ben bir kadını! Yaşım ne olursa olsun yaşamayı hak eden... Hor görülmeden, her türlü şiddetten uzak olmak isteyen, namlunun ağzında yaşam sürmek istemeyen, sadece kadın olduğu için köşe bucak itilip kalkılmak istemeyen bir kadını.

Ben bir kadını! Ama sen önce insan olarak gör beni!

TARİHE YÖN VEREN TÜRK KADINLARI

“Türk tarihinde vatan sevdasıyla varından yoğundan, hatta kendi canından vazgeçmiş kadın kahramanlarımızı hatırlayalım.”

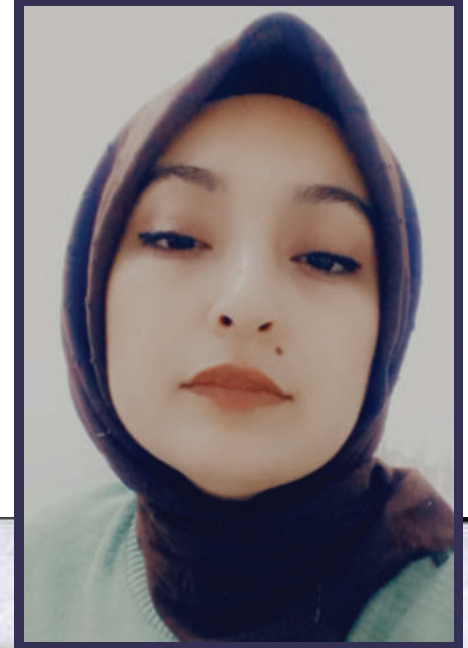
Bir ülküsü olmalı insanın. Doğudan batıya, kuzeyden güneye tüm kainatı çevreleyen bir inancı... Bir hedefi olmalı insanın. Önüne türlü türlü engeller konulsa bile engelleri basamak yapıp ulaştığı... Bir azmi olmalı insanın, içinde hiç bitmeyen bir istekle savaştığı... Bu yazımda işte tüm bunları başaran; Türk tarihinde vatan sevdasıyla varından yoğundan, çocuğundan, hatta kendi canından bile vazgeçmiş kadın kahramanlarımızın bir kısmına değineceğim.

Adile Onbaşı: 1870 yılında Tarsus'ta doğdu. 1919 yılında Fransızlar Çukurova'yı işgal edince silaha sarılarak Kuvayı Milliye saflarına geçti. Kadınlığını aklına bile getirmeden erkeklerle vatani için omuz omuza mücadele etti.

Binbaşı Ayşe: Aslen Selanikli olan Binbaşı Ayşe'nin eşi de Kafkaslar'da şehit düşmüş bir askerdirdi. Binbaşı Ayşe, şehit düşen eşinden kalan tüm değerli eşyaları sattı, onlardan aldığı parayla bir zırh elbise ve çizme alarak Kurtuluş Savaşı'na katıldı. Sakarya Savaşı'nda kasiğine yediği mermiyle gazi oldu. İyileşir iyileşmez savaşa döndü. Yetmedi, Aydın'ın işgal edilmesi üzerine 7 yaşındaki kızını tek başına bırakarak yine cepheye koştu. Oğullarını vatan uğruna şehit verdi.

Çete Emir Ayşe: Eşi de Çanakkale Savaşı'nda şehit düşmüştür. Çete Emir Ayşe, Milli Mücadele ile ilgili düşüncelerini şöyle dile getirmişti: “Bazı kadınların içinde bir pehlivan, bazı erkeklerin içinde de korkaklıklarından dolayı bir kadın gizlidir. Kemer belindir. Çizme ayağın. Börk başındır. Mademki burası bizim vatanımız, biz de bu vatanın olmalıyız...” Çete Emir Ayşe, Mustafa Kemal Atatürk tarafından İstiklâl maddalyası ile ödüllendirilmiştir.

B Ü Ş R A Ç Ö L E Z

Adile Onbaşı

Binbaşı Ayşe

Binbaşı Ayşe

Fatma Seher Erden

Nene Hatun

Gördesli Makbule

Nezahat Onbaşı

Halide Edip Adıvar

Fatma Seher Erden: Milis üsteğmendir. Katıldığı savaşlar, Balkan Savaşları, 1. Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı'ydı. Fatma Seher Erden, Subay Ahmet isminde bir beyle evlilik yaptı. Eşi Binbaşı Ahmet Bey'in Sarıkamış'ta şehit düşmesi üzerine eşinin memleketi Van'a giderek milis güçler topladı. Erzurum Kongresi'nin toplanmasına zemin hazırladı. Emrinde 700 erkek, 43 kadınla İzmit'i düşman işgalinden kurtardı. Üsteğmen rütbesiyle emekli oldu, maaşını Türk Kızılay'ına bağışladı.

Gördesli Makbule: Bir yıllık evli iken eşinin yanında Kuvayi Milliye'ye katılmıştır. 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan ordusunun İzmir'i işgal edip Batı Anadolu'yu işgale başlaması sonrası 7 Kasım 1921'de eşi Halil Efe ile Türk direniş çetelerine katıldı. Yunan kuvvetleriyle çıkan çatışmalarda bulundu. Yunanlar Sakarya Muharebesi'ni kaybederek Afyon mevzilerine çekildiklerinde, bir taraftan da Halil Efe'nin Gördes-Sındırgı-Akhisar bölgesinde faaliyet gösteren çetesinin saldırıları ile karşılaşılıyorlardı. Gördesli Makbule, Şahinkaya Köyü ve Akkocalı Köyü civarındaki Kocayayla mevki baskınında geri çekilen silah arkadaşlarına cesaret vermek için öne atılınca başından vurularak şehit düşmüştür.

Nene Hatun: Rus askerlerinin 8 Kasım 1877 gecesi Aziziye tabyasını ele geçirdiği haberi üzerine Osmanlı askerlerine yardım etmek için taş ve sopalarla düşman üzerine yürüdü. Bu uğurda 3 aylık oğlunu beşiğinde bırakan ve vatan savunması için koşan Nene Hatun, şehrin savunulmasına büyük katkıda bulundu. Diğer iki oğlunu da savaşta şehit verdi.

Nezahat Onbaşı: Türk ordusunun Yunanlara karşı ilk defa yenilgi aldığı cephelerden biri olan Gediz Cephesi'nde, kaçan askerlerin geri döndürülüp birliğin toparlanmasında rolü oldu: "Ben babamın yanına ölmeye gidiyorum, siz nereye gidiyorsunuz?" sözleriyle askerlerin önüne dikilmesi, onun bir savaş kahramanı olarak tarihe geçmesini sağlamıştır. Bu olaydan sonra kendisine onbaşı rütbesi verildi.

Halide Edip Adıvar: Diğer bir adı Halide Onbaşı'dır. Türk yazar, siyasetçi ve akademisyendir. İstanbul'un işgali sırasında halkı işgale karşı harekete geçirmek için büyük çaba sarf etti. Anadolu Ajansı'nın kurulmasında büyük rol oynadı. 1950'de girdiği TBMM'de ise milletvekili olarak görev almıştır.

Daha niceleri bu vatan için bu bayrak için canlarını hiç düşünmeden feda ettiler. Evlatlarını arkalarında bıraktılar. Çocuklarını bu vatana şehit verdiler. Türkiye Cumhuriyeti'nin her ferdi size sonsuz minnettar... İyi ki var oldunuz, iyi ki örnek oldunuz. Sizinle gurur duyuyoruz. Ruhunuz şad, mekânınız cennet olsun.

“Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır.”

KADIN İSTERSE...

Geçenlerde okuyup beğendiğim, yaşanmış bir hikâyeyi sizinle paylaşmak istedim.

Bir gece Başkan Obama ile karısı Michelle, değişiklik olsun diye salaş bir lokantada yemek yemeye giderler. Oturduklarında lokanta sahibi, first lady ile özel olarak konuşmak için başkandan izin ister. Michelle, lokantanın sahibiyile konuşup döndükten sonra Başkan Obama karısına, adamın neden onunla özel olarak konuşmak istediğini sorar. Michelle de gençken adamın kendisine âşık olduğunu anlatır. Bunun üzerine Obama: “Eğer onunla evlenseydin, şimdi bu sevimli restoranın sahibi olacaktın,” deyince Michelle “Hayır,” der. “Eğer onunla evlenseydim şimdi Amerikan başkanı o olacaktı.”

Görüyoruz ki, her başarılı erkeğin arkasında bir kadının payı vardır.

SİNEM TİLKİCİ

We Can Do It!

 reeder

KVK
TEKNİK SERVİS

reeder'sa ben güvenirim

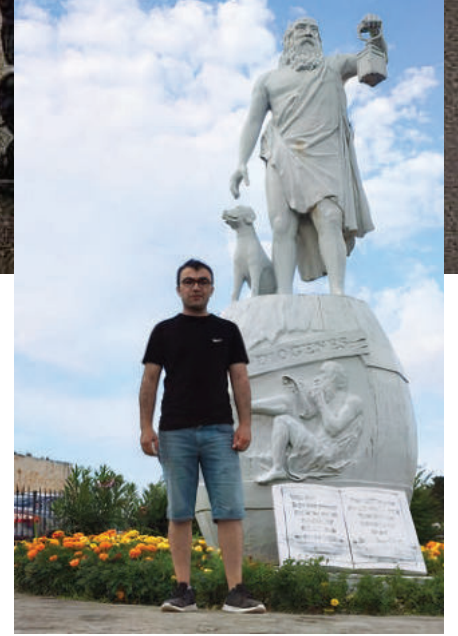
30 dakikada
değişim ve tamir
kampanyasıyla
siz de reeder'a
güvenin.

SAVAŞIN ÇOCUKLARI

***“Kuşlar gibi uçmayı, balıklar gibi yüzmeyi öğrendik.
Ancak bu arada çok basit bir sanatı unuttuk:
Kardeşçe yaşamayı.”***

ÇAĞLAR YILMAZ

**Sebebini anlatsam dahi anlamayacakları çatışmaların, savaşların kurbanıdır
Anlayamazlar yaşananların gerçek olup olmadığını
Vazgeçmezler hayattan, kötü durumlarda bile hayal güçleri onları ayakta tutar
Acıyı en derinden yaşayanlardır
Şahit oldukları yıkımlar ve ölümlere rağmen her daim umutları vardır
Anlayamazlar patlamaları ve yıkımları**

**Hassas olan bünyelerin yıkıma uğramasıdır
Anne neden ağlıyorsun, baba neden titriyorsun demektir
Yukarıdan uçan uçağı, peşinden harabeye dönmüş sokakta koşup kovalamaktır
İssiz, terk edilmiş sokaklara bir anlam veremezler
Rahat yataklarının yerine neden havasız sığınaklarda uyandıklarını anlamazlar**

Her bombanın, savaşın, çatışmanın içinde kalan en masum grup çocuklardır. Çocukların ne olup bittiğini anlamalarına imkân yoktur. Tüm dünyada 28 milyon çocuk çatışmalar nedeniyle köklerinden koparıldı ve şiddet ve terör sonucu evlerini terk etmek zorunda kaldı.

En büyük yıkım onların küçük yüreğinde başlar...

DÜNYA HER ŞEYE RAĞMEN GÜZEL!

“Her şey olabilir, siz anda kalın.”

Düşünüyorum bazen; ne için yaşıyoruz, ne için mücadele veriyoruz, niye savaşıyoruz? Güzel bir dünyada yaşıyoruz. Bazı ellerin çok kirli, bazı gözlerin kapkara ama bazı yüreklerin hâlâ masum olduğu, bazılarının hâlâ kimi duyguları bilmediği, kimi sevinçleri yaşayamadığı bir dünya... Hayat kimilerine çok kısa, kimilerine çok uzun. Normal standartlara göre düşündüğümüzde iyi bir okul, sonra meslek, meslek olmamışsa iyi bir iş, iyi bir eş, sonra günlük rutin telaşlar, koşuşturmalar, bir ev, eve eşya, belki araba, şu da olsun, bu da olsun, onu da yapayım derken alıp başını gidiyor ömür dediğin. Şöyle bir köşeye geçip bakıversek bunlara sahip olana kadar yolun yarısı bitmiş. Peki ya kalmış mı sahip olduklarının tadını çıkarabileceği vakti, hali, keyfi insanın?

Koşuşturmacaların içindeyken sona koştüğünü görmüyor bazen insan. “Onu al”, “Bunu da yap”a odaklanınca bunları elde edene kadar geçen zamanın farkında değiliz çoğumuz... İsterim ki farkında olalım netice gerçekleşene kadar tükenen zamanın.

Dünya güzel, dünya yaşanması bir yer; güneşi hissetmek gözlerin kapalıyken, rüzgârı hissedebilmek sıcaklığın tam ortasında güzel; hatta gün olur, o yorulduğumuz trafiğin sesini bile özleriz. Bir pazar sabahı iş makinalarının sesiyle uyanmayı bile özleriz. Özleriz hepsini günlerin en kötüsüne uyanınca. Uyanmasaydı keşke dünyanın çeşitli yerlerinde insanlar böylesi günlere... Alınmak istenmese onların ellerinden bayrakları, sulanması toprakları kanla, her bir kayıpla yüreklerden kopan her yaşamamış duygunun ah'ı düşmese toprağa, cennet gibi cennet olmaya devam etmez mi dünya?

Dünya biz değil miyiz? İnsanın yaşadığı yer değil mi? Sizi bizi yok ki artık, haritalar ayırıyor insanları biz ve onlar diye; gerçekte öyle bir şey yok. Dünya biziz; vuran da, vurulan da, kaçan da, sığınan da, umursayan da, umursamayan da, bir şey yapmayan, yapamayan, kınayan da biziz. Dua eden de biziz, dua bekleyen de biz. Anlayamıyoruz ki, nasıl anlatalım?

Sonra şunu düşünüyorum; okul kitaplarında çocukların karşısına 1. Dünya Savaşı çıkacak; çocuklar bu savaşın nedenlerini ve sonuçlarını ezberleyecekler: Ekonomik rekabet, hammadde ve sömürge arayışı, silahlanma yarışının hızlanması, siyasi çıkar çatışmaları vs... Böyleydi değil mi, böyle ezberliyorduk. Şimdi ne oluyor? Geleceğe yeni ezberler biriktiriyoruz. Sonra birlikte dünyanın güzelliğine bakıyoruz, içimiz açılsın, uzaklaşalım diye.

“Baksana yavrım, dünya ne kadar güzel,” diyorum, sonra başa dönüyoruz yine. “Dünya bu kadar güzel olduğu için mi paylaşamıyorlar anne?” diye bir yazısını okumuştum Şermin Yaşar'ın geçenlerde; evet kısır döngü böyle devam ediyor, belki söylenecek çok şey var; alır başını gider yığınla cümleler, belki sözlerin bittiği yer. Velhasıl dünya hem yaşamaya değer ve güzel hem de kimsenin özgürlüğüne dokunulmadan yaşanacak bir yer.

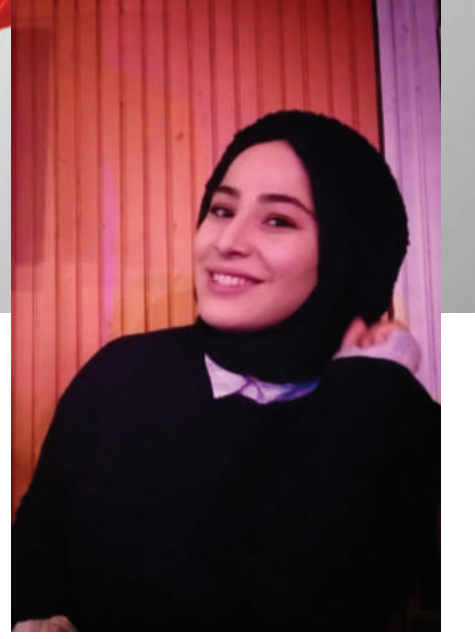
Diyeceğim o ki; bu serüvende sürüklenip giderken üzüntü, keder, kaygı, korku, telaş, hepsini hissederken önümüzdeki her anın, içinde olduğumuz her vaktin kıymetini bilelim, anın lezzetine varalım. Sizi mutlu eden bir anı, hoşunuza giden bir manzarayı, sevdiğiniz bir nesneyi görsel olarak paylaşmak, bunca olup biteni umursamayan biri olmakla değil, benim zihniyetime göre her şeye rağmen güzeli görebilmekle alakalı...Paylaşalım, her manada paylaşalım ki, büyüsün, çoğalsın, güzelleşsin dünyamız.

Her şey olabilir, siz anda kalın...

E B R U G E D Ü K

**“Bir gün başaracağız,
çünkü deneyeceğiz..”**

MELİKE ZEYNEP BAYGIN

KENDİNDEN YOLA ÇIK, YOL AÇIK!

Denemek...

Bazı şeylerin değerini kaybetmeden önce çok da bilemiyoruz. Bu, değerden daha öte bir farkındalık aslında. Hanginize sağ bacağınızı bir karış yukarı kaldırmak zor geliyor? Ya da hepimiz yatakta pineklemeyi severiz değil mi? Yatalım, dinlenelim isteriz. Peki ayağa kalkamadığınız için sürekli yatmanız gerekseydi? Bu biraz olsun bakış açınızı değiştirdi öyle değil mi?

2019 yılı Haziran ayının son demlerinde bir ameliyat geçirdim ve ameliyat sonrası süreçte bir yöntem keşfettim: “Maruz bırakarak yapmaya çalışmak”. Yani “denemek”.

Denediğim zaman gördüm ki, yapamayacağım sandığım şeyleri aslında kendime inandığım zaman yapabiliyorum. Peki ben yapabiliyorum ama başka yapabilen var mı? Bundan sonrası da bu arayışım sonucunda karşıma çıktı.

Shakira Isabel Mebarak Ripoll, Lübnan asıllı Kolombiyalı şarkıcı, söz yazarı, dansçı ve oyuncu. 90’lı yılların sonlarına doğru büyük bir patlama yapan Latin pop ve Latin rock müzik furyasındaki en önemli isimlerden biri. Konu denemek olunca Shakira’nın “Try Everything” şarkısında geçen bir kısım bana daha anlamlı geldi.

“I wanna try even though I could fail.”

Yani, başarısız olsam bile denemek istiyorum. Bu şarkıyı Shakira kendi dilinde değil, başka dilde kaleme almış. Peki sizce bunu nasıl yapmış?

Shakira MTV’ye verdiği bir röportajda şöyle diyor: “Fikirlerimi, duygu ve düşüncelerimi kendim ifade etmeliydim, içinden geçtiğim tüm deneyimleri bana yabancı olan bir dilde söylemeliydim.” Shakira, bunun için önce sesleri öğrenmiş ve gramer kitapları okumak yerine şair Walt Whitman’ın Çimen Yaprakları kitabını okumuş.

Walt Whitman, kitaplarında sembolizmi (en genel anlamıyla farklı anlamlara gelen ya da farklı öğeleri simgeleyen çeşitli sembollerin kullanımı), alegoriyi (bir görüntü veya bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için göz önünde canlandırıp dile getirme) ve ritmi (şiirde vurgu, uzunluk ya da seslerin, durakların düzenli bir biçimde yinelenmesinden

doğan uyum) kullanmıştır. Bunlar tam da bir şarkı sözü yazarının ihtiyacı olan şeylerdir. Shakira, “Başarısız olsam bile denemekten vazgeçmeyeceğim!” demiştir ve bugün böyle bir başarıya imza atmıştır.

Tıpkı Shakira gibi Mandy Harvey’den de bahsedebiliriz. Mandy Harvey, henüz 18 yaşındayken işitme duyusunu kaybetmiş ve bir süre kendi içine kapanmışken 4 yaşından beri yapmayı sevdiği şey ile hayata tutunmuş. Müzikle...

Kas hafızası denilen, sürekli tekrarlanan hareketlerin refleks haline gelmesi sayesinde iç kulaktan aldığı titreşimler ve akort cihazları yardımıyla şarkı söylemeye çalışmış ve bunu başarmış.

“America’s Got Talent” programının on ikinci sezonunda ayakkabılarını ritmi daha iyi hissedebilmek için çıkarttığı sahnede, ukulele çalarak kendi yazdığı şarkıyı söylemiş ve jüri bu performans karşısında Golden Buzzer butonuna basmıştır. Golden Buzzer butonu, yetenekli olanları direkt yarı finale taşıyan bir butondur. Ve Mandy bunu başarmıştır.

Mandy’nin söylediği şarkıda da şöyle der: “But I know one day I’ll get through And I’ll take my place again So I will try.”

Yani: “Ama biliyorum ki bir gün başaracağım Ve tekrar yerimi alacağım Bu yüzden deneyeceğim...”

“ H A Y I R ” D İ Y E B İ L M E K !

NURHAYAT ÇAMOĞLU

Başkasına “Evet” derken kendine “Hayır” deme!

Zaman zaman istemese de “Evet” dediğimiz birçok durum olmuştur. Ama aslında “Evet” derken kendimize “Hayır” diyoruz. Hatır için olsun, karşısındaki kırmamak için veya kendini zorunlu hissetmekten olsun, her şeyden önce “o şeyi yapmayı” gerçekten isteyip istemediğimizden emin olmalıyız.

“Hayır” demeyi ne kadar biliyoruz? Birçok insan bu kelimeyi kullanırken kendinden önce karşısındakini düşünüyor ve gereksiz empati kuruyor. Oysa biz kendimizi ve kendi değerlerimizi bilmeli, kendi çizgimizi kendimiz belirlemeliyiz. “Hayır” demekten korkmamalı, bunun sonuçlarını düşünmemeliyiz. Karşımızdakini düşünmek yerine “Ben bunu istiyor muyum?” diye kendimize sormalıyız. Bencil olmakla “Hayır” demek arasındaki çizgiyi iyi belirlemeliyiz.

Ve istemediğimiz her şeye “Hayır” diyebilmeliyiz.
Kendimiz için...

Henüz serpmeye kahvaltı hazırlayamasa da,
her zemini hem ıslak hem kuru temizliyor.

alfreed

Akıllı Robot Süpürge

by REEDER

TARİHİMİZDEN BİR KESİT:

**“Yavuz Sultan Selim’den
Tarihe Kazınan Bir Dörtlük ve Hikâyesi.”**

**Yavuz Sultan Selim’e o meşhur dörtlüğünü yazdıran,
Şah İsmail’le oynadığı satranç oyunu muydu?**

Merhaba dostlar, bu yazımda sizlere Yavuz Sultan Selim’den ve tarihimize iz bırakmış bu isimle ilgili bir hikâyeden bahsedeceğim. Şüphesiz ki Yavuz Sultan Selim ismini duymayan kimse yoktur.

Konuyu hortlatmadan, sizleri de merakta bırakmadan başlayalım hikâyemize.

Söz konusu dörtlük şu şekilde:

**“Sanma şâhım / herkesi sen / sâdikâne / yâr olur
Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağıâr olur
Sâdikâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur
Yâr olur / ağıâr olur / dildâr olur / serdâr olur”**

Dörtlüğe dikkat ederseniz hem soldan sağa hem de yukarıdan aşağıya aynı cümleler ortaya çıkıyor. Bu dörtlüğün ortaya çıkış hikâyesine gelecek olursak; Yavuz, şiire, edebiyata ve satranç oynamaya meraklı bir padişahdır. İran Şahı Şah İsmail de aynı özelliklere sahiptir. Yavuz Sultan Selim daha Yavuz olmadan, yani Şehzade Selim iken Şah İsmail’in bu özelliğinden yararlanmak ister. Tebdili kıyafetle, gezgin bir derviş kılığında İran’a varır. Hanlarda, kervansaraylarda satranç oynar ve önüne geleni yener. Öyle ki, haber Şah İsmail’in kulağına kadar gider. Şah der ki, “Çağırın, bir de benimle oynasın.” Şehzade Selim gelir ve oynamaya başlarlar. İlk oyunda Şehzade Selim kısa bir süre içinde yenilir. Şah İsmail bu durum karşısında şaşkınlığını gizlemez; ünü bu kadar yayılmış derviş hata yapmaz, vardır bunda bir iş düşüncesiyle bir oyun daha ister.

ÇAĞLAR YILMAZ

Şah İsmail’in oyun tarzını öğrenmek için ilk oyunda bilerek yenilen Şehzade Selim ikinci oyunda Şah İsmail’i kısa sürede mat eder.

Şah İsmail bu duruma çok sinirlenir: “Bre derviş, hiç şahlar mat edilir mi?” diye söylenir.

Derviş kılığındaki Selim de “Şahların mat edilmeyeceği danışıklı döğüşü bilseydim, elbette benim de tavrım ona göre olurdu,” der. Şah İsmail iyice sinirlenir, ona bir tokat yapıştırır. Karşısındaki bir dervıştır ve onun yarım akıllı olduğunu düşünür. Bir kese altın verilip yollanmasını ister. Şehzade Selim tam huzurdan çıkacakken işte bu beyti söyler:

**“Sanma şâhım / herkesi sen / sâdikâne / yâr olur
Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağıâr olur
Sâdikâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur
Yâr olur / ağıâr olur / dildâr olur / serdâr olur”**

Hikâyenin doğruluğunu Çaldıran Savaşı’nın Şehzade Selim’in öfkesinin tezahürü olmasından ve padişahın silahtarıyla geçen diyaloglarından anlayabiliriz. Savaş bitince silahtarı Yavuz Sultan Selim’e: “Padişahım böyle bir rivayet var, siz gerçekten şehzadelik döneminizde İran’a kadar geldiniz mi?” diye sorar. Yavuz Sultan Selim de uzaklardaki bir çınar ağacını işaret ederek: “Silahtar Ağa, git şu ağacın altını kaz, ne bulursan senindir,” der. Silahtar, gösterilen ağacın altında çürümüş bir kadife kese ve iki avucu dolduracak kadar İran altını bulur.

EL CEZERİ KİMDİR?

“Mühendislik ilminin İslam dünyasındaki zirvesi bilim insanı El-Cezeri ve çalışmaları...”

El-Cezeri, ismini doğduğu yer olan ve şimdi Şırnak ilinin sınırları içinde bulunan Cizre'den almıştır. Babası gibi kendisi de Artuklu Devleti'nin sarayında başmühendis olarak çalışmış ve çalışmalarını Artuklu Beyliği himayesinde gerçekleştirmiştir. El-Cezeri, Artukoğulları'nda 32 yıl başmühendislik yapmıştır. El-Cezeri, elektriğin ve motorların olmadığı bir zamanda mekanik ve akışkanlar ilminin esaslarını kullanarak akıl almaz robotik mekanizmalar, saatler, kaplar, çeşmeler, otomatik müzik aletleri tasarlamıştır. Cezeri'nin makineleri yerçekimi kuvveti ve su basıncı ile çalışır.

Günümüz makine sistemlerinde kullanılan bazı parçaları ve ilkeleri El-Cezeri o zamanda keşfetmiştir. Örneğin su çarkı ile işleyen pompada çift etki ilkesinin uygulanması, dönme hareketinin doğrusal harekete çevrilmesi ve emme borusunun kullanılması gibi yenilikleri onun icatlarında görmekteyiz.

El-Cezeri, kendisinin Helenistik çağdan 13. yüzyıla kadar uzanan mühendislik geleneğinin İslam dünyasındaki bir temsilcisi olduğunun bilincindeydi. İslam dünyasında Beni Musa ile başlayan bu gelenek El-Cezeri ile zirveye çıkmıştır.

El-Cezeri'nin yaptığı en ilgi çekici cihazlardan biri, su gücü ile hareket eden tavuskuşudur. Ayrıca hidrolik güç ile hareket eden ilk otomatik kapıları da kendisi yapmıştır. Hatta bu mekanizmaları birleştirerek çeşitli işlevleri bir araya getirmiştir. Britannica ansiklopedisine göre Leonardo da Vinci çalışmalarında El-Cezeri'den etkilenmiştir.

El-Cezeri; robotlar, saatler, su makineleri, şifreli kilitler, kasalar, termos, otomatik çocuk oyuncakları, otomatik yüzen kayık, su tulumları gibi birçok buluşa imza atmıştır.

El-Cezeri, bilgisayarın dayandığı sistemin ve sibernetik biliminin temellerini atan bilim insanıdır. Ebü'l-İzz el-Cezeri, bilgisayarın babası olarak bilinen matematikçi Charles Babbage'den 6 yüzyıl önce aynı sisteme dayalı makineler ve otomatik aletler yaptı ve bu aletleri çalıştırdı; sibernetiğin kurucusu olarak bilinen nörolog Ross Ashby'den 800 yıl önce de sibernetik çalışması konusunda bilimsel çalışmalar yaptı, bu bilimin temellerini attı. Dünya bilim tarihi açısından bugünkü sibernetik ve robot biliminde çalışmalar yapan ilk bilim insanlarından olan Ebü'l-İzz el-Cezeri, çalışmalarını sultanı için yazdığı Kitab'ül-Cami Beyn'el ilmi ve el-Ameli'en Nafihı Sınnati'l Hiyele (Mekanik Hareketlerden Mühendislikte Faydalanmayı İçeren Kitap) adlı eserinde ortaya koydu. El-Cezeri bu kitabında 50 aracın tasarımının ayrıntılarını verir.

M U T L U A V C I

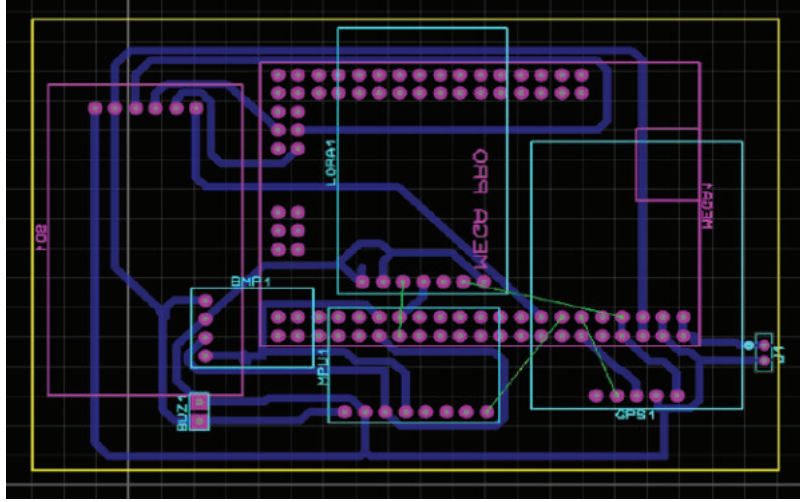

AVİYONİK SİSTEMLER: KOMPAKT VERİ KONTROL CİHAZI GELİŞTİRİLMESİ

Size donanımı, tasarımı ve yazılımı bana ait olan ve TEKNOFEST'te ödüllendirilen projemden bahsetmek istiyorum.

Herkese merhaba,
Bir elektrik elektronik mühendisi olarak en ilgi ve merak duyduğum alanlardan birisi, gömülü donanım tasarımı ve yazılımı; ben de bu yazıda size donanımı, tasarımı ve yazılımı bana ait olan projemden bahsetmek istedim.

Her şey “aviyonik” terimini duymamla başladı, eskiden kelimenin anlamını bile bilmiyordum. Hiçbir fikrinizin ve tecrübenizin olmadığı bir konuda proje yapmaya kalkmak tahmin edersiniz ki kulağa pek hoş gelmiyor ama neden olmasın dedim ve kendimi, startını kendim verdiğim bir yarışın içinde buldum.

Şekil 1. ARES&ISIS ortamında çizilen devrenin çift taraflı PCB tasarımı

Hava araçlarında kullanılan haberleşme, seyrüsefer, gösterge, kayıt-kontrol sistemleri gibi sistemleri oluşturan elektronik ekipman ve sistemlerin tümüne “aviyonik sistem” denir.

Gerçekleştirdiğim proje, günümüz savunma sanayii başta olmak üzere spor, tarım, pazarlama, seyahat, kargo, yarış, sağlık, haritalama, acil yardım ve meteoroloji gibi çeşitli alanlarda kullanılan roket, İHA, dronlar gibi aviyonik sistem içeren cihazlarda kullanılan kompakt veri kontrol cihazının geliştirilmesi üzerinedir.

Günümüzde veri kontrol cihazları üzerine çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar İHA'lar, roketler, savaş uçakları ve dronlar üzerine yoğunlaşmaktadır. Tasarımını yaptığım cihazın bu zamana kadar yapılmış tüm veri kontrol cihazlarından farklı olarak çoklu mekanizmalarda kullanılabilirliğini amaçladım. Bu farklılıkları planlarken ülkemizin içerisinde bulunduğu askeri, kültürel ve sosyal alanlarda oluşabilecek sorunları göz önünde bulundurdum.

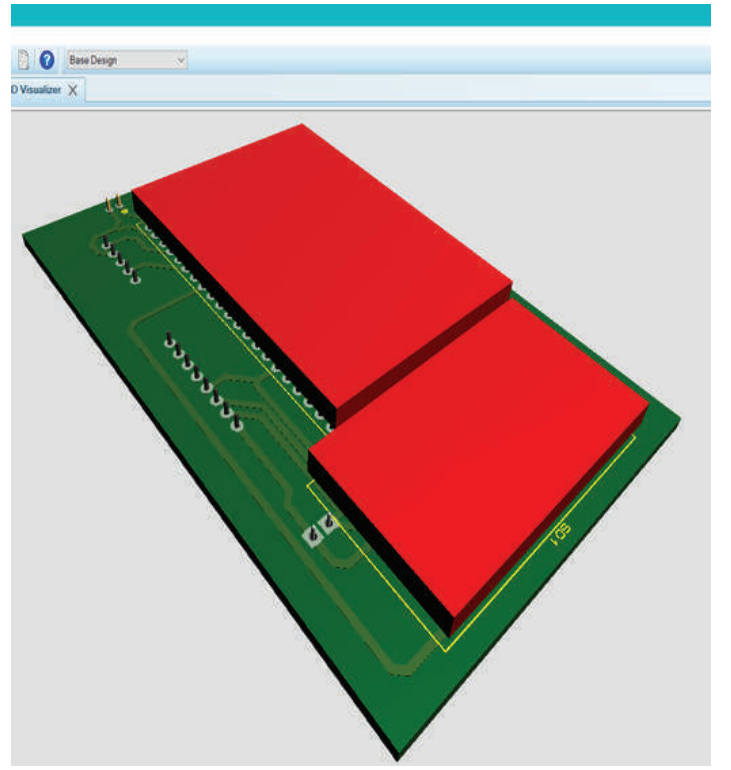
SEDANUR TALAK

Öncelikle size aviyonik kelimesinden bahsetmek istiyorum (içinizden “ne işime yarayacak” dediğinizi duyar gibiyim ama önyargılı olmayın). “Aviyonik” kelimesi İngilizcedeki “aviation” (havaçılık) ve “electronics” (elektronik) kelimelerinin birleşmesiyle oluşan “avionics” kelimesinden dilimize geçmiştir.

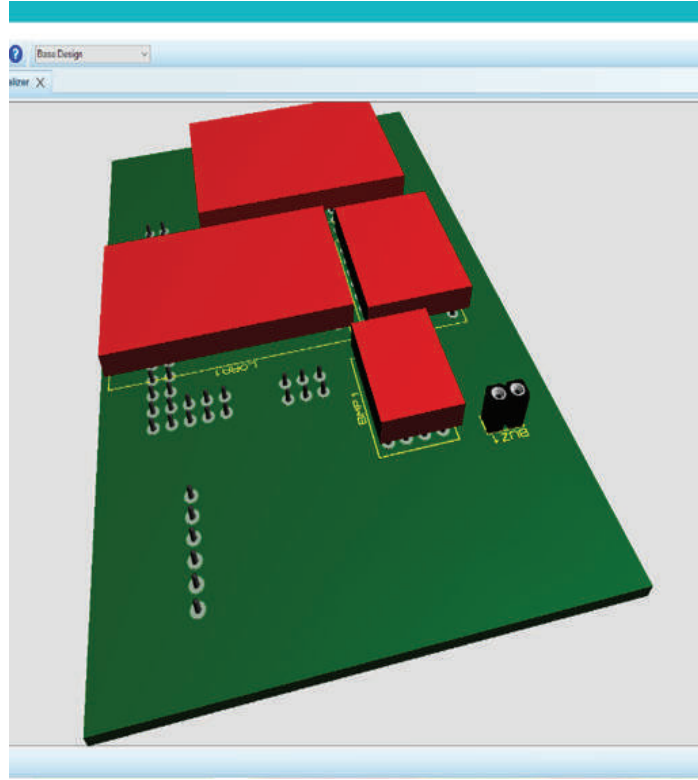
Aviyonik kelimesi ilk defa 1930'larda İngiliz bir muhabir tarafından kullanılmıştır. İkinci Dünya Savaşı ve sonrasındaki Soğuk Savaş yıllarında bilimsel ve teknolojik olarak büyük gelişmeler kaydetmiştir. Birçok icadın savunma sanayi amaçlı bulunması gibi, aviyonik sistemlerin gelişmesi de buna bir örnek teşkil eder.

Geliştirdiğim veri kontrol cihazı dronlar üzerinde çalışabilecek, askeri alanda bir rokette kullanılabilecek, aynı zamanda afet durumunda felaket bölgesine gönderilen bir insansız hava aracı (İHA) üzerinde kullanılacak yeterlilikte tasarlanmıştır. Bununla beraber kullandığım sensörleri yazdığım kodlar ile geliştirerek sensör sayısını azaltmayı, bu sayede maliyeti düşürmeyi, cihazımı olabilecek minimum ağırlıkta tutmayı ve projeme özgünlük katmayı hedefledim. Veri kontrol sistemleri üzerine yapılan tüm çalışmalar arasından fark edilecek nitelikte olacak bu projem ülkemiz gençlerine savunma sanayii ve yerli yazılım konusunda öncülük etmeyi hedefliyor.

Tasarladığım kompakt veri aktarım cihazı, ana olarak basınç, ivme, konum bilgilerini ve bu bilgilerden yazılımla türetilen alt verileri mikroişlemcide toplayarak, kablosuz verici haberleşme modülü ile yer istasyonunda bulunan alıcı modüle veri aktarımı gerçekleştirmektedir. Bu yol ile tasarlanan cihazda yüksek hassasiyete ve minimum ağırlığa sahip sensörleri birleştirilerek algıladığı farklı ölçüm verilerini kablosuz haberleşme ile uzun menzillere taşıyabilmek mümkün olmaktadır.

Şekil 2. PCB kartın 3D ön yüz görünümü

Şekil 3. PCB kartın 3D arka yüz görünümü

Kısaca veri kontrol cihazımın (uçuş kontrolörü) çalışma algoritmasını anlatacak olursam basınç ölçer, ivme ölçer ve GPS modülü ana işlemciye veri aktarımı yaparken, hafızada toplanan veriler kablosuz verici modüle aktarılmış olup eşzamanlı olarak sd karta da yazdırılmaktadır. Verici modülde toplanan veriler ise (basınç, yükseklik, sıcaklık, denge, nem, ivme, hız, enlem ve boylam) kablosuz verici modül aracılığıyla yer istasyonunda bulunan alıcı modül ile PC'ye gönderilmiştir. Ek olarak yer istasyonuna gönderilen veriler için de ekranda görünen basınç değeri kullanılarak, yazılım sırasında kütüphane içine gömülen atmosferik hava basıncını yüksekliğe çeviren formül ile yükseklik değerinin ekranda okunması sağlanmıştır.

Böylece basınç sensörünün esas kullanımı dışına çıkılarak altimetre gibi kullanılması amaçlanmıştır. Bu veri kontrol cihazı, kullanım açısından oldukça basit ancak fonksiyonel özellikler açısından oldukça geniş aralıkta özelliklere sahiptir. Geliştirilen yerli yazılımlarla ülkemiz dışında da farklılıkları ile öne çıkması hedeflenmektedir.

Özetle adını daha önce hiç duymadığım bir kelime-den yola çıkarak; uçakların, helikopterlerin, roketlerin ve insansız hava araçlarında bulunan ve karmaşık gibi görünen elektronik sistemleri bir elektronik kart gibi hayal ettim, özelliklerini kendimin belirlediği bir cihaz ürettim ve cihazımı TEKNOFEST 2020 TÜBİTAK 2242 Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmaları'nda jüri üyelerine sunarak Savunma, Uzay ve Havacılık kategorisinde 3.'lük ödülünün sahibi oldum.

Buradan sizlere tek bir mesaj vermek istiyorum:

Öğrendiğiniz hiçbir kelimeyi ya da bilgiyi küçümsemeyin. Unutmayın ki, bu bilgi yarın mutlaka karşınıza çıkacak. Değerli vaktinizi, yazdıklarımı okumaya ayırdığınız için teşekkür ederim. İyi çalışmalar.

Count:	Sıcaklık(°C):	Basınc(hPa):	Nem(%):	İrtifa(m):	ax:	ay:	az:	gx:	gy:	gz:
1-	22.12	1012.62	46.63	96.21	0.00	-208,	-268,	18680,	-331,	-37, 79
Count:	Sıcaklık(°C):	Basınc(hPa):	Nem(%):	İrtifa(m):	ax:	ay:	az:	gx:	gy:	gz:
1-	22.12	1012.62	46.14	96.23	0.00	-200,	124,	18584,	-357,	-31, 96
2-	22.27	1012.60	45.96	96.42	0.10	-204,	216,	18644,	-330,	-44, 87
3-	22.27	1012.64	45.71	96.10	-0.14	-184,	-700,	18456,	-330,	-45, 60
Count:	Sıcaklık(°C):	Basınc(hPa):	Nem(%):	İrtifa(m):	ax:	ay:	az:	gx:	gy:	gz:
1-	22.11	1012.62	45.59	96.27	0.00	-328,	-170,	18676,	-356,	-59, 84
2-	22.26	1012.61	45.54	96.32	0.05	-252,	-92,	18668,	-338,	-51, 76
3-	22.27	1012.62	45.51	96.27	-0.01	-244,	-188,	18552,	-342,	-9, 75
Count:	Sıcaklık(°C):	Basınc(hPa):	Nem(%):	İrtifa(m):	ax:	ay:	az:	gx:	gy:	gz:
1-	22.11	1012.62	45.37	96.25	0.00	-284,	-104,	18664,	-324,	-46, 78
2-	22.27	1012.62	45.92	96.27	0.02	-212,	-236,	18592,	-319,	-48, 71
3-	22.29	1012.64	46.39	96.07	-0.18	-184,	-124,	18490,	-334,	-81, 86
4-	22.29	1012.63	46.53	96.19	-0.05	-284,	-224,	18600,	-303,	-31, 76
5-	22.31	1012.64	46.44	96.10	-0.15	-220,	-276,	18576,	-328,	-44, 77
6-	22.31	1012.64	46.30	96.05	0.20	-296,	-228,	18276,	-314,	-36, 85
7-	22.31	1012.66	46.00	95.91	0.34	-220,	-320,	18632,	-352,	-25, 80
8-	22.31	1012.64	45.79	96.00	0.18	-160,	-244,	18660,	-324,	-52, 73
9-	22.33	1012.64	45.69	96.04	-0.21	-156,	-244,	18556,	-324,	-52, 64
10-	22.32	1012.65	45.55	95.97	-0.20	-196,	-204,	18612,	-318,	-22, 83
11-	22.32	1012.66	45.38	95.92	-0.34	-204,	-272,	18476,	-348,	-48, 82
12-	22.32	1012.63	45.35	96.12	-0.14	-196,	-208,	18598,	-322,	-54, 84
13-	22.32	1012.66	45.22	95.98	-0.36	-188,	-316,	18644,	-338,	-38, 78
14-	22.31	1012.66	45.11	95.94	-0.32	-164,	-276,	18516,	-328,	-33, 78
15-	22.31	1012.65	45.13	95.92	-0.24	-232,	-256,	18544,	-322,	-36, 79
16-	22.32	1012.65	45.13	95.90	-0.25	-184,	-232,	18604,	-326,	-39, 103
17-	22.31	1012.65	45.04	95.98	-0.27	-224,	-252,	18532,	-326,	-57, 90
18-	22.30	1012.61	44.93	95.32	0.07	160,	196,	18520,	-348,	-40, 81
19-	22.30	1012.60	44.93	95.42	0.17	-244,	-232,	18484,	-332,	-23, 100
20-	22.30	1012.64	44.94	96.08	-0.17	-232,	-106,	18768,	-318,	-51, 88

Şekil 4. Kablosuz alıcı modülden verici modüle aktarılan yer istasyonu ekran çıktısı

SENİN GÖRDÜĞÜN/ ASLINDA OLAN

Esneme, hıçkırık, göz kırpması neden olur; neden uyuruz, sarılırız veya rüya görürüz?

Neden Esneriz?

Esneme, ağzın genişçe açılarak akciğerlere yüksek miktarda hava çekildiği, daha sonra havanın yavaşça verildiği istemsiz bir reflekstir. Esneme sırasında gözler kapatılır, göz yaşarması olur ve kulak zarları gerilir. Esnemeyi başlatan herhangi bir aktivite veya düşünce yoktur. Çoğunlukla uykudan önce veya sonra olur; bu nedenle yorgunluk belirtisi olarak kabul edilir. Sıkıcı işler yapanlarda da görülür. Esneyen kişiyi görenlerde de esneme arzusu doğar ve bu bulaşıcılığın nedeni anlaşılmamıştır.

Esnemenin neden olduğu hakkındaki görüşler şöyledir:

1. Vücudun farkındalığı ile ilgili durum değişiklikleri:

- Uyumadan önce veya uyandıktan sonra
- Kişi sıkıldığında (beynin daha yüksek bir düşünce düzeyinden daha düşük bir düzeye geçişi)
- Egzersiz ve spor aktivitelerinden sonra (beynin daha yüksek bir enerji düzeyinden daha düşük bir düzeye geçişi)
- Yüksek hava basıncından alçak hava basıncına geçiş (kulak zarının iki tarafındaki basınç farkının eşitlenmesi gereksinimi kişiyi esnetebilir)

2. Bir solunum fonksiyonu: Esneme, vücut daha fazla oksijene ihtiyaç duyduğunda meydana gelebilir. Esneme sırasında kalp hızı artar, fazla miktarda hava alınır ve bu şekilde vücuda daha fazla oksijen ulaştırıldığı düşünülebilir.

3. Beynin soğutulması: Esneme sırasında çene gerilir, baş ve boyun bölgesinde kan akışı artar. Alınan fazla hava ve kalp hızının artması, kan ve beyin-omurilik sıvısının dolaşım hızını da artırır. Bütün bunlar beyin ısısının düşürülmesinde etkili olabilir.

4. Bir iletişim aracı: Günümüzde çoğunlukla sıkıntı ve yorgunluk ifade eden esneme, konuşmanın henüz gelişmediği ilk insanlarda dikkat durumunu ifade etmek veya başka bir iletişim şekli olarak kullanılmış olabilir

Esnemek Neden Bulaşıcıdır?

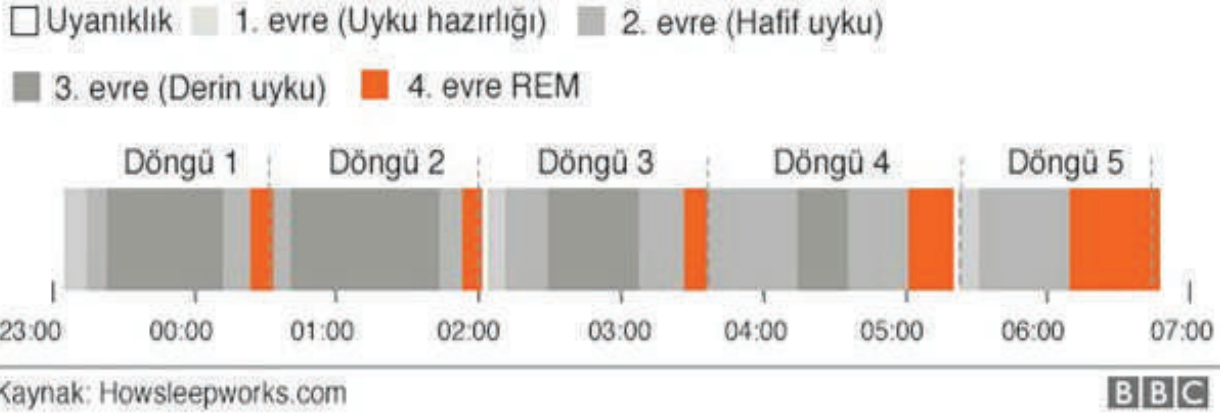
Esneme diğer tutarlı refleksler gibi değildir. İlginçtir ki pek çok insan esnemenin bulaşıcı olduğunu kabul eder. Bilim de esnemenin neden bulaşıcı olduğunu merak eder. Bu konuyla ilgili pek çok teori vardır. Bunlardan biri, karşıdaki kişi ile kurulan empatidir. Karşımızdakinin uykusunun geldiğini düşünüp kendimizi onun yerine koyuyorsak biz de esneriz. Özellikle bize yakın insanlarda bu daha çok olur. Esnemenin neden bulaşıcı olduğu tam olarak bilinmez.

Neden Uyuruz?

Bilim insanları bu soruya kesin cevap veremeseler de, fareler üzerinde yapılan araştırmalar bize bazı ipuçları sunuyor. Yeni tecrübeler edindikçe beyin hücreleri beynin diğer bölümleri ile bağlantı kuruyor. Beyin bu deneyimlerden önemli olanlarını ayırıp pekiştirirken diğerlerini geri plana atıyor.

Uykusuz bırakılan fareler üzerindeki deneyler, bu işlemin uyku sırasında yapıldığını gösterdi. Uyku ayrıca beyindeki zararlı kimyasalların temizlenmesi için de bir fırsat yaratıyor.

Gece boyu uyku döngüsü

Derin uykudan sonra ikinci evreye birkaç dakika için geri dönüyoruz ve sonra REM olarak bilinen rüya uykusuna giriyoruz. Bu sırada rüya görüyoruz. Bütün bir uyku döngüsünde insan birden üçe kadar bütün evrelerden geçiyor, sonra kısa süreliğine ikinci evrede kalıyor ve ardından REM uykusuna dalıyor. Geç döngülerin daha uzun REM süreleri oluyor ve uykuyu kesmek REM'i etkiliyor.

Yanlış Uyuyor Olabilir miyiz? İki Bloklu Uyku Düzeni Hakkında Bilmeniz Gerekenler:

Hayır, yatış şeklinizden bahsetmiyoruz, kaçta yatıp kaçta yattığınız da sadece sizi ilgilendirir, belki biraz da annenizi. ✘ Akşam yatmak, sabah kalkmak bilmiyor olmanız bu içeriğin konusu değil.

Biz size büyük büyük büyük büyük büyükbabanızın nasıl uyduğunu anlatmaya çalışacağız. Biz derken; ben değil, bilim insanları araştırmış, incelemiş, kitap yapmış. Aha bu, bu, bu şekil diye önümüze koymuş. Bakın bakalım büyükbabalarınız, büyükanneleriniz nasıl uyuyormuş...

“İki bloklu uyku düzeni”nden bizi haberdar eden kişi, Virginia Tech Üniversitesi’nden tarihçi Roger Ekirch. Ekirch’in araştırmasına göre insanlar bir zamanlar şimdi olduğu gibi 8 saat uyumuyorlardı, bunun yerine günbatımından hemen sonra 2-3 saatlik bir uykuya yatıyorlar, ardından 2-3 saat uyanık kalıyorlar, sonrasında gene uykuya yatıp sabah kadar uyuyorlardı.

Ekirch kitabında insanların bu iki uyku arasında yaşadığı uyanıklık dönemini “en üretken oldukları dönem” olarak ifade ediyor. Bu 2-3 saatlik uyanık kalınan zamanda insanlar normal hayatlarına devam ediyordu, hatta bazen ev gezmesine gittikleri dahi gözleniyordu.

Çoğu ise yataklarında kalıyor, kitap okuyor, yazıyor ve sık sık da dua ediyordu. 15. yüzyıl sonlarından kalma pek çok dua kitabında uyku arası saatler için yazılmış özel dualar bulunması bunun bir göstergesidir.

Günümüzde ise çoğu insan günde 8 saat uyumaya alışmış görünüyor. Ama Roger Ekirch, uykuya bağlantılı pek çok sorunun, insan vücudunun doğal olarak bölümler halinde uyumayı tercih etmesinden ve her yerde suni ışık bulunmasından kaynaklandığını düşünüyor.

Rüya Türleri Nelerdir?

1. Gündelik Rüyalarda/Basit Rüyalarda: Yorumlanmaya açık olmayan rüya tipidir. En basit haliyle günün yorgunluğu ile kafanıza takılan nesne veya olayları görmemizle oluşur. Yatmadan önce yaptığınız aktiviteye göre de değişmekte olan basit rüyalar, unutulmaya en yatkın gündelik rüyalarlardır.
2. Yorumlanabilir/Gerçek Rüyalarda: Bu rüya türünde ise, bireylerin gördükleri rüyaların gündelik hayatında aynı şekilde yaşanma ihtimali yüksektir. Bu yüzden bu türden rüyalar yorumlanırken dikkat edilmesi gereklidir.
3. Güzel Rüyalarda: İsminden de anlaşılacağı gibi insana huzur veren; uçtuğunuzu, koştüğünüzü veya sevdiğiniz insanlarla zaman geçirdiğinizi gördüğünüz ve uyandıığınızda size mutluluk veren rüyalarlardır.
4. Rüya Tekrarı: Nadir görülen ama görülen birey tarafından genelde hatırlanan rüya türüdür. Kişinin rüyası sırasında aynı mekânda veya aynı kişi ile birden çok kez bulunmasıyla oluşur. Olay ya da mekân tekrarlaması da rüya tekrarına neden olabilir.
5. Rüyanın İçinde Rüya Görmek: Bu rüya türünde ise uyandıığınızı sansanız bile hâlâ rüyadasınızdır ve rüyanızda uyandıığınızı görmüşsünüzdür. Bu katmanlar 2 veya 3 kere tekrarlanabilir.
6. Kâbuslar: Genelde unutulmayan, stresli, kaygılı ve yorgun zamanlarda uykularınızı kaçıran rüya türüdür. İnsanın psikolojik durumuna ve bilinçaltına göre değişen kâbuslar, somut veya soyut varlıkları içerebilir.

Neden Hıçkırık Tutar?

Stres, kaygı ve diğer ani duygusal değişiklikler diyaframı uyaran hormonların salınmasına ve diyaframda kasılmalar oluşmasına neden olur. Soluk alıp vermemizi kolaylaştıran diyafram ve interkostal kasların istemsiz, aniden kasılması ile oluşan hıçkırığın fonksiyonu ise tam olarak bilinmemektedir.

Ortalama olarak dakikada 6 ile 12 kez oluşan hıçkırık, çoğunlukla müdahale edilmeksizin birkaç dakika içinde kendiliğinden geçer. Bazı durumlarda bir aydan uzun süren inatçı hıçkırık ise pek çok hastalığın habercisi olabilir.

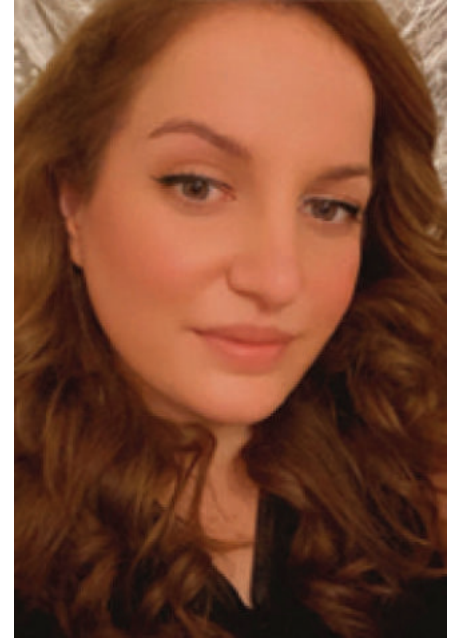
Göz Kırpma Ne Anlama Geliyor?

Bazıları göz kırpmasının yalnızca göz kırpması olduğunu söyler, ancak gerçekte durum nadiren böyledir. Göz kırpmak göz kırpan kişiye (veya göz kırılan kişiye) bağlı olarak eğlenceli, alaycı, flört amaçlı ve rahatsız edici olabilir. Bazı durumlarda, göz kırpması hiçbir şekilde göz kırpması olmayabilir; daha çok stres, alkol veya başka şeylerin neden olduğu yüz tiki veya göz seğirmesi de olabilir. Göz kırpmak her zaman "sadece bilinçli olarak yaptığınız" bir şey değildir. Stres, üstesinden gelemediğinizde, istemsiz olarak aşırı göz kırpması gibi görünebilen yüz seğirmesine neden olabilir.

Sarılmanın Faydaları Nelerdir?

Sarılma terapisi iyileşmenin en etkili yollarından biridir. Sarılmanın ve gülmenin hastalıklardan iyileşmede, yalnızlığı gidermede, depresyonu, anksiyeteyi ve stresi azaltmada çok etkili olduğunu gösteren araştırmalar mevcuttur.

1. İnsana şefkat duygusu veren bir sarılma iki kişi arasında güven ve emniyet duygusu sağlar. Bu da dürüst ve açık bir iletişim sağlanmasına yardımcı eder.
2. Kucaklaşmalar, çok hızlı bir şekilde oksitosin seviyesinin artmasını sağlar, bu artış da yalnızlık, izole edilmişlik ve öfke gibi duyguları tedavi eder.
3. Kucaklaşma süresini biraz uzatmak ise serotonin seviyesini artırır, ruh halini yükseltir ve mutluluk hali yaratır.
4. Sarılma bağışıklık sistemini güçlendirir. Göğüs kafesinde hissettiğiniz hafif baskı, solar plexus çakranızı harekete geçirir. Bu da vücudun beyaz kan hücreleri üretimini dengeleyerek, sizi hastalıklardan koruyan timüs bezini harekete geçirmektedir.
5. Kucaklaşmak özgüveni de yükseltir. Anne-babamızla kucaklaşmalarımız hücresele seviyede vücudumuza kazınır ve tensel seviyede hep hatırlanır. Dolayısıyla sarılmanın kendimizi sevmekte bile etkili olduğunu söyleyebiliriz.
6. Sarılmak kasları rahatlatır. Sarılmayla birlikte vücuttaki gerginlik salınır. Sarılmak, acıları hafifletir çünkü yumuşak dokularda dolaşımı hızlandırır ve böylelikle acılarda hafifleme hissederiz.
7. Kucaklaşmalar sinir sistemini de dengeler. Sarılan ya da sarılan bir kişinin galvanik deri reaksiyonu, derinin iletkenliğinde değişkenliğe sebep olur. Bu değişim, derinin nem ve elektriği açısından daha dengeli bir sinir sistemine dönüşmesini sağlar.
8. Sarılmak bize almayı ve vermeyi öğretir. Sıcaklığa, vermeye, paylaşmaya karşı taşıdığımız hislerle sarılmayla ilgili hisler benzerdir. Sarılmak bize, sevmenin nasıl da çift yönlü bir hareket olduğunu öğretmek konusunda çok başarılıdır.
9. Sarılmak, aynı kahkaha atmak gibi bir çeşit meditatif durumdur. Bize, yaşadığımız anda var olma hissini öğretir. Hayat enerjisiyle birlikte yaşamayı teşvik eder. Sizi, kendi düşüncelerinizden ayırır ve sizi kalbinize, nefesinize ve hislerinize bağlar.
10. Sarılan iki kişi arasındaki en önemli alışveriş, ilişkilerine yaptıkları dev yatırımdır. Sarılma, empati ve anlayışı güçlendirmektedir.

B U S E A K I N

JOHN STEINBECK ÜZERİNE

“Eğer yolunuz engin edebiyat denizinde Steinbeck’in asi ve devrimci gözlem kumsalına çıkmadıysa kesinlikle tavsiye ederim, keşfedin o kumsalı...”

Onu, en fazla bilinen romanı Gazap Üzümleri ile tanısak da, “Bugüne kadar yazdıklarım, bu kitap için bir hazırlık niteliğindeydi,” diye ifade ettiği Cennetin Doğusu ile ayrı bir yer edinmiştir John Steinbeck okurlarının gönlünde.

Kitap okumak pek çok insan gibi benim için de bir tutku; ne yazık ki bu tutkuya hayatımın önemli bir kısmında uzaktan baktım, kendimi en çok eleştirdiğim konu da bu oldu her zaman. Günün sonunda kendime, “Bugün kendin için ne yaptın?” diye sordüğüm zaman, 3-4 sayfa da olsa bir şeyler okuduysam ne mutlu bana...

Hani eğitim hayatında dersi öğretmen sevdirir diye yazılı olmayan bir kural vardır ya, ben aynı kuralı edebiyat dünyası için “Kitap okuma alışkanlığını iyi yazarlar kazandırır,” şeklinde yorumluyorum.

İşte bana da bu değerli alışkanlığı yeniden kazandıran ve eserlerini okuduğum diğer yazarlar arasında hep ayrı bir yerde tuttuğum, dünya edebiyatının önemli değerlerinden John Steinbeck’ten bahsetmek istiyorum.

Bir yazarı başarılı kılan bana göre romanın kurgusundan çok, kurguladığı hikâyeye okurunu çekebilmesi ve aktarmak istediği duygu yoğunluğunu harekete geçirebilecek tasvir gücüne sahip olmasıdır. Steinbeck’in okuduğum hemen hemen tüm eserlerinde bu itici gücü fazlasıyla gördüm; zira yazarın doğup büyüdüğü ve karakterini kazanmasında oldukça etkisi olan, birçok eserine de mekân olarak konu olan Kaliforniya-Salinas Vadisi; yazarın birçok eserini okuduktan sonra kendimi, adını daha önce hiç duymadığım ama belleğimde çizdiğim harita üzerinde dağlarını, ovalarını ve sokaklarını gezerken bulduğum bir yer olmuştur.

Steinbeck’i son derece tutkulu bir yazar olarak görüyorum, belki de onu okuduğum diğer yazarlardan ayıran en belirgin özellik bu oldu benim gözümde. Öfkesi her daim taşkın bir nehir gibi kendisine yön verir; öfkesinin bir işçinin isyanına ya da ekmek kavgası için yollara düşen büyük kitlelerin özgürlükçü, devrimci mücadelesine dönüştüğünü görürsünüz. Steinbeck’in eserlerinde haksızlıkların, yoksullukların, önyargıların onu çileden çıkardığını net bir biçimde gözlemlemek mümkündür. Steinbeck özel hayatında da öfkeli bir adamdı şüphesiz ve ben de bu özelliğini kalemine yön veren itici bir güç olarak her daim okuma şansına sahip oldum.

Onu bu kadar tutkuyla okuma sebebim belki de onunla karakter olarak çok ortak noktaya sahip olmamızdı; belki benim gibi milyonlar da bu yönüyle sevdiler onu: İsyankâr, devrimci ve mücadeleci...

Steinbeck, ayrıksı bir kişiliğe sahipti. Daha 17 yaşındayken Stanford Üniversitesi’ne İngiliz Edebiyatı okumak için kaydolduğunda bir yazar olmanın hayallerini kurmaya başlamıştı bile. Tıp bölümü dekanına “İnsanları öğrenmek istiyorum,” diyerek kadavraların parçalara ayrılıp incelendiği bir derse girmek istemiş, fakat dekanın kayıtsız kaldığı bu talep sonunda tıp dünyası kaybederken edebiyat dünyası kazanmıştı. Daha sonra sırasıyla roman kategorisinde Pulitzer Ödülü (1940), Nobel Edebiyat Ödülü (1962) ve Başkanlık Özgürlük Madalyası (1964) geldi.

Yazarlığının yanında gazetecilik mesleğini de bir dönem başarıyla yapan yazarın gözlem gücünün son derece güçlü olmasının, ona diğer meslektaşları yanında farklı bir farkındalık kattığını çok kez yazdığı savaş temalı romanlarında da görme fırsatınız olabilir.

2. Dünya Savaşı’nda hem Kuzey Afrika’da hem de İtalya ve İngiltere’de Amerikan ordusuyla birlikte savaşın bizzat içinde muhabirlik yapan Steinbeck, buradaki gözlemlerini de okuyucuları ile farklı bir dilde paylaşarak o dönem halkının kalbinde derin bir iz bırakmıştır.

Dedik ya gözlem gücü son derece yüksekti diye; sürekli notlar alır, bir şeyler karalardı. Asla yazım kurallarına dikkat etmez (yine asilik ve bir isyan var), kendisini bu yönde eleştirenlere “Ben dilbilimci ya da öğretmen değilim, yazarım,” diye âdeta karakterinden salvolar yaparcasına cevap verirdi.

MUSTAFA ILGIN ÜÇGÜL

Birçok romanında model aldığı karakterler, aslında bizzat yazarın yaşamı içinde kendisine eşlik eden, ona hayatı boyunca rehberlik eden dostları ya da çok öfkelenildiği eski karısı, yol arkadaşı ve köpeği Charley olmuştur.

İşte böyle arkadaşlar; kitap okumak bir tutkudur, okumaya benim gibi tutku ile bağlı olanlar da vardır içinizde, belki birçoğunuz bu tutkunun içinde dönüp duruyordur. Birçoğunuz duygularına, kararlarına, hayallerine, kısacası hayatına okumuş olduğu o satırlardan damıttığı detaylardan kazançlar katarak bu derin deryanın içinde keyifle yolculuğuna devam ediyordur. Eğer yolunuz bu engin denizde Steinbeck'in isyan dolu, asi ve devrimci gözlem kumsalına çıkmadıysa kesinlikle tavsiye ederim, keşfedin o kumsalı... Gazap Üzümleri, Cennetin Doğusu, İnci, Sardalye Sokağı, Yukarı Mahalle, Kaygılarımızın Kışı, Bitmeyen Kavga ve Bilinmeyen Bir Tanrıya ile tabii ki yazarın ilk eseri Al Midilli... Hepsi birbirinden değerli eserler: Steinbeck bize haklı insanına, hayallerine, kaygılarına ve ortak birçok duygumuza tanıklık etmemiz için bir davet yollamış ta yıllar öncesinden.

Herkes hayatına edebiyatın yön verdiği günler diliyorum.

Bataryanın
güçlüsü
eve dönüşte
belli olur.

P13 Blue 2021'in
güçlü ve değiştirilebilir
bataryasıyla şarjın
hiç bitmesin.

P13
Blue
2021

 reeder

KARŞINIZDA SAGOPA KAJMER!

Sagopa Kajmer'i daha yakından tanımak ister misiniz?

Bu sayımda sayfama konuk edeceğim kişi Sagopa Kajmer. Eminim bu ismi herkes duymuştur. Belki “Galiba” şarkısıyla, belki “Baytar”la. Hemşehrimiz olan Sago, müzik kariyerine Samsun'da radyo dj'liği yaparak başladı. İlk olarak 1999 yılında “Yeraltı Operasyonu” albümünde Silahsız Kuvvet mahlasıyla yer aldı. Benim de biraz sert bulduğum “Pesimist EP 1” solo albümünü de bu yılda çıkardı. Ceza ile birlikte kurduğu Asya Sentez grubuyla 2000 yılında “Toplama Kampı” albümünü çıkardı. Hemen bir yıl sonra “Sözlerim Silahım”, 2002 yılında da “İhtiyar Heyeti”ni çıkardı. Çokyönlü olan Sago, aynı yıl Ceza'nın “Med Cezir” albümünün prodüktörlüğünü yaptı (Sago'nun atışma sürecindeki bir sözü geldi aklıma. “Ey kör, albüm kapaklarını aç da adımı gör!” demişti Ceza'ya). Silahsız Kuvvet mahlasını bırakan Sago, Sagopa Kajmer isimli albümünü de aynı yıl çıkardı.

Sagopa Kajmer 2004'te “Bir Pesimistin Gözyaşları” albümünü çıkarttı. Albüm adı ile aynı olan şarkı ise Ceza'nın kanserden kaybettiği annesi Servet Özçalkan'a ithaf edilmişti. Benim de Sagopa Kajmer'i tanımama vesile olan “G.O.R.A” filminin müziklerini yaptı. Film sonrası jenerikte çalan şarkıydı “Al 1 de Burdan Yak”. :) Klibin yönetmenliğini Cem Yılmaz üstlendi. Ayrıca Cem Yılmaz ile Sagopa Kajmer, üniversite yıllarında aynı evi paylaşmıştır.

Sagopa Kajmer, 2005 yılında “Romantizma” albümünü çıkardı ve “Vasiyet” şarkısı Kral TV En İyi Klip Ödülü'ne layık görüldü. “Vasiyet” klibinde kullanılan fotoğraflar, Hürriyet fotomuhabiri Sebati Karakurt'un Irak'ta çektiği binlerce fotoğraf arasından 300 tanesi seçilerek hazırlandı. Sagopa Kajmer, 2007 yılında “İkimizi Anlatan Bir şey”, 2008 yılında “Kötü İnsanları Tanıma Senesi”, 2009'da “Şarkı Koleksiyoncusu”, 2010 yılında “Bendeki Sen”, 2011'de “Saydam Odalar”, 2013 yılında “Kalp Hastası” ve en son 2020 yılında “Yunus EP” adlı albümünü yayımladı. Geçenlerde Twitter'dan yaptığı açıklamaya göre 10 şarkılık bir albüm de çok yakında gelecek. Bu albümün şöyle bir özelliği olacak: 17-18 yıldır küs kaldıkları Dr. Fuchs, albüme bir düet ile katkı sağlayacak.

Sagopa Kajmer ile ilgili yazılan en kısa yazı olabilir bu. Sizlere Sagopa Kajmer'in sözleriyle veda edeceğim. “İnanç bi' tarladır, hedefi olanların sürdüğü Gülmek bir mükâfattır, ağlayan gözlerin gördüğü Ölüm bir karanlıktır, tüm ışıkların söndüğü Madalyon iki taraflıdır, iyi ve kötünün böldüğü”

FİLM KÖŞESİ

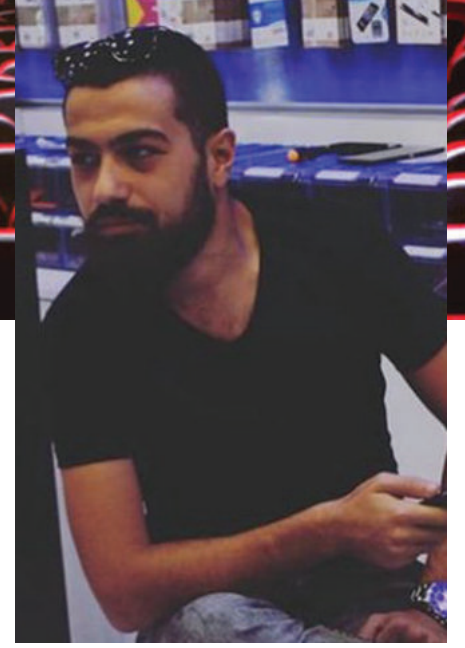
Bu sayıda değerli zamanınızı harcayabileceğiniz nitelikte, psikolojiyle ilgili filmleri topladık.

Film izlemek en çok tercih edilen hobiler arasındadır. Sebeplerinden biri de erişiminin kolay olmasıdır. En zor yanı ise izleyeceğimiz filmi seçmektir. Bir film görürsünüz; bir sitede puanı 9, öbüründe 6, bir öbüründe ise daha incelenmemiş bile. Ya da puanı yüksek olsa bile afişi veya ismi ilginizi çekmez. Bu aslında filmin kötü olacağı anlamına gelmez. Kime güveneceğinizi, neyi izleyeceğinizi bilememeniz çok normal. deRgi'nin bu film köşesi de bu yüzden var. Bu sayıda da değerli zamanınızı harcayabileceğiniz nitelikteki film ve dizileri topladık. Ayrıca bu filmleri biliyorum dersiniz de şaşırmayın, çünkü bu filmler, sinemayı yakından takip edenlerin bildiği yapımlardır. Yine de insanların bilmediği ve güzel olan o kadar çok şey var ki, paylaşmadan olmaz. Şimdiden iyi seyirler.

Geçen sayıdaki tamamımız teknolojiydi, bu sayıda takip ettiğimiz tema ise psikoloji.

Film: "Fight Club"

Dövüş Kulübü'nün birinci kuralı, asla Dövüş Kulübü hakkında konuşma... Dövüş Kulübü'nün ikinci kuralı da, asla ve asla Dövüş Kulübü hakkında konuşma... Jack, hayatın sıradanlığına kapılmış bir sigorta memurudur. Uzun bir süredir insomnia, yani uykusuzluk hastalığından şikâyetçidir. Kendi psikolojik sıkıntılarını kurtulabilmek adına grup terapilerine katılmaktadır. Terapiler esnasında Marla adında bir kızla tanışır. Bir süre sonra da hayatını değiştirecek olan Tyler Durden ile... Durden, Jack'in ulaşmak istediği tüm hedeflere ulaşmış bir adamdır ve Jack'i asla hakkında konuşulmaması gereken bir organizasyon olan "Dövüş Kulübü" ile tanıştıracaktır. David Fincher'ın kısa sürede kült mertebesine erişen filmi'nin popülerliği dillere destan. Filmin başrollerinde de Brad Pitt, Edward Norton ve Helena Bonham Carter gibi ünlü simaları görmek mümkün.

GÖKHAN COŞKUNER

Dizi: "Breaking Bad"

Bir lisede kimya öğretmeni olan Walter White, akciğer kanseri olduğunu öğrenir. Ölüm gerçeği ile yüzleşen Walter White, ek iş yapmasına rağmen güçlüklerle geçindirdiği ailesinin geleceği hakkında endişelenmeye başlar. Hiç hesapta yokken ikinci çocuklarına hamile kalan karısı ve ergen oğluna kendisi öldükten sonra ne olacaktır? Bu soru, iki çocuğunun ve karısının geleceğini nasıl güvenceye alacağı sorusunu da doğurur. Ve aradığı çözüm kendi doğum günü partisinde birden televizyon ekranında belirir. Kalan zamanında hızlı para kazanmanın yolunu uyuşturucu ticareti yapmakta bulur. Walter White'ı ezik bir lise öğretmeninden "meth" ticaretinin imza ismi Heisenberg karakterine dönüştüren bu yolculukta ortağı, eski öğrencisi Jesse Pinkman olur.

Hayatı boyunca dürüst bir insan olarak yaşamının ödülünü kanser olarak aldığını düşünen Walter White, etrafındaki herkesin hayatını değiştirir. Akıl hocalığını da yaptığı iş ortağı Jesse Pinkman ile şiddet ve ihanet dolu bir dünyaya adım atar. Ailesini koruma içgüdüsüne başlangıçta sempatiyle yaklaştığımız Walter White, giderek kendi iradesiyle yoz-

FABRİKADA BİR GÜN NASIL GEÇER?

“Sizlere geniş ailemle yaşadığım bir günü anlatayım.”

Fabrika dendiğinde herkese belki korku, endişe verebilir, ağır iş gibi gözükebilir. Ama aksine, içine girmeyen anlayamaz. Bence fabrika; aile ortamı, çocuğundan, ailenden fazla gördüğün, vakit geçirdiğin dostlukların, arkadaşlıkların olduğu; soğukken, yağmur yağarken bir bardak çay başında arkadaşlarınla koyu muhabbet ettiğin, güldüğün, eğlendiğin, aynı ekmeği bölüştüğün yerdir. Yeri gelir, iş arkadaşlarıyla kavga edersin, gülersin, eğlenirsin; yeri gelir, birlikte ağlarsın, en güzel dostlukların yaşandığı yerdir. :)

Unutmadan söyleyeyim; eğer çalıştığın ortam çok iyiye işe gitmek için can atarsın, en mutlu olduğun ortam orasıdır çünkü: 2. evin! Evet arkadaşlar, benim çalıştığım departman da aynen böyle: Oradakilerden çok memnunum ve burada çalıştığım için çok mutluyum! Çünkü hepsini çok seviyorum ve her gün gülüyorum onlarla çalışırken. Oradakilerin hepsi benden yaşça büyük ama bence hepsi hâlâ büyümemiş çocuklar, ruhlarının bir yerinde o masumluk hâlâ saklı. Gelin, size o geniş ailemle yaşadığım bir günü anlatayım.

Murat Külekçi: Tabii ki en kıymetlilerden namıdiğer “Ziyaa”. Bana ve kendisine Ziya lakabını takan biricik Murat abim. Onu sinir etmeye bayılıyorum, eğer şok geçirirse “Şaka yapmaa, Ziyaa bak” diye tepki vermesi an meselesi. :) Çalışırken onun eşyasını alma, malına dokunma, canını al daha iyi ama bir tek bana sesi çıkmıyor. İyi ki varsın Ziyaa!

Engin Dilsiz: Abilerin abisi! Çalışkan, merhametli, yardımsever. Genelde ben “Engin abimm” diyince onda akan sular duruyor ve her isteğimi yapıyor sağ olsun. Ve Ziya’yla benim didişmelerimi uzaktan izleyip kahkaha atması unutulmaz. :) (Sizin aranızdaki bu düşmanlık ne zaman biter tahminen?)

Ferdi Cengiz: Tam bir sessiz bomba, kendi halinde günün yarısını bana takılmak ve şaka yapıp inandırmakla geçiriyor. (“Cafer şunlara bi key attır da gel hadi, çabuk!” Cafer de bana bir senedir uydurduğu isim.)

İzzet Eker: Asi ve gergin. Ve bir o kadar da sakın İzzet Reis. :) Arge S'in yeni transferi! (“Kız n’oldu, ölü balık gibi bakıyon bana.”)

Burak Altun: Onunlayken çok gülüyorum. Çok komik ve bir o kadar da sessiz sakın. Ve anlık gelen laf sokmaları da meşhur. ☒ (“Bana yarın üç tane sütlü simit alsana çocuk, ahahah!”)

C E R E N D İ Z L E K

Sercan Kobal: Grubun popüler çocuğu, her zaman çalışkan ve bir o kadar da komik ve ciddi. :) Bana para verdiğinde o paraları çikolatalarla yiyip geri gelmem de kaçınılmaz; iyi ki varsın abimm!

Müjgan Z. AZCAN: Biricik mühendis kankam, o tam bir tontikk! Gününü poğaça yiyip midemi bozduum diye bana kızmakla geçiriyor. "Ama Ceren sen benim minicik kuşumsun" diyor ve sarılıyor. ("Hani bugün yemedin değil mi poğaça, ama Ceren sen kocaman bir danasın!")

Serkan Savaş: Kendisini çok seviyorum; dert ortağım, biricik abim, ben kime kızırıysam o da ona kızıyor benimle birlikte. :) Bütün gününü kankası Ferdi abiyle didişerek ve sinirlenip ona beddua ederek geçiriyor ve kavganın ortasına denk geldiğimde şöyle diyor: "Çiçeğim gel, hangimiz haklı sen söyle."

Barış Fırat: Benim gözümde tam bir yaramaz çocuk, ama kendisini çok seviyorum. :) O kadar temiz bir kalbi var ki! İşe başlamadan önce ayağa kalkıp 10 dakika boş boş dalıp gidiyor, hâlâ neyi düşündüğünü öğrenebilen olmadı. ("Ceren, Ceren, Ceren, hadi çalış, çalışsana, çalışıyormuş gibi yapma hadii, bi dur be kızım, bi durr!")

Mahmut İnce: Tam bir Çarşambalı, sessiz sakin, iyi bir yazar ve dost canlısı. O da Ziyagillerdenn. Arada benim su içmeme takılmasa daha iyi olacak. ("Kızım bu kadar su içmee, su gödenine döncen yakında.")

Hülya Daştan: Tam bir çalışkan ve bir o kadar da ciddi. Kalemimi isterken bile bir gözü hâlâ test ekranında, yeter ki onu oyalama. Ağlayınca beni susturan tek üşüyen tavşanıım. ("Ceren sakın ağlama, sen bir Bihter Ziyagil'sin.")

Gizem Başaran: Onu size nasıl anlatayım ki? En yakın dostum, best friend'im, derttaşım... Kocaman bir yüreğe ve merhamete sahip tek insan. Onunla uzaktan uzağa kahkaha atıp gülüşmelerimiz ve kimsenin konuyu hâlâ çözememiş olması; iyi ki varsın çiçeğim. ("Kankaa 2 dakika var, sigara yetişir mi? Yaa sen nası bi kralınn knkaaam!")

Vee son olarak bitanecik şefimiz Savaş Saral! Tam bir babacan, biricik abimiz, çalışkan, disiplinli, diktatör ve çok komik. :) Bazen içimden diyorum ki, Savaş abi keşke komutan olsaydı... İyi ki varsın biricik şefimiz, ne kadar sinir etsek, üzsek de seni çok seviyoruz. ("Hadi bismillah, hadi bakalım gençler, göreyim sizi.")

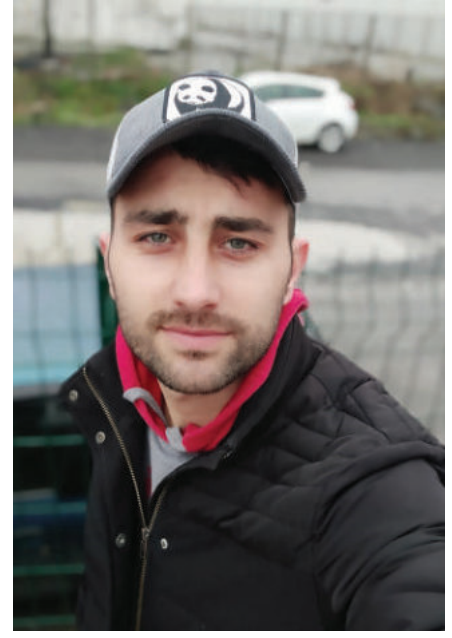

Soldan Sağa

- 1- Anlama merakı
- 2- Ödünç mal
- 3- Eski dilde çok uzak
- 4- Bir tür hafif ayakkabı
- 5- Kötü niyet
- 6- Anadolu Ajansı
- 7- Boydaş
- 8- Kalpte kapak
- 9- Duman karası
- 10- Makamla okunan dini şiir
- 11- Refah içinde yaşayış
- 12- Laf, söz

Yukarıdan Aşağıya

- 1- At yavrusu
- 6- En kısa zaman
- 14- Amaç, gaye
- 15- Camideki topluluk
- 16- Telefonların bağlı olduğu merkez
- 17- Kayak
- 18- Askeri hareket merkezi
- 19- Ayakkabının yumuşak olan üst bölümü
- 20- Kılıçla yapılan spor
- 22- Duadan sonra söylenir
- 23- Kuran'da 96. sure
- 24- Bir peygamber
- 25- Çok iri bir hayvan
- 26- Hahniyum simgesi

KEREM ÇILDİR

1	14	15		16	17	18	19
2				3			
4			20				
	5					6	
22		7			23		
8	24						25
9			10			26	
11					12		

Reeder

ATTIK HAFIZAYA!

Tüm anılarınızı
P13 Blue Max Pro
256 GB'ın
hafızasına atın,
rahatınıza bakın.